

MODERNA MUSEET C/O

ÅRSREDOVISNING 2003

2004-02-19
Dnr 22-33/04

Regeringen
Kulturdepartementet

MODERNA MUSEETS ÅRSREDOVISNING FÖR 2003

Moderna Museets styrelse har vid sammanträde denna dag enhälligt godkänt årsredovisningen för 2003. Den överlämnas härmed till regeringen.

Anna-Greta Leijon

Ulla-Carin Giertz

Hans Hedberg

Meta Isaeus-Berlin

Sven Lundh

Åsa Nacking

Lars Nittve

Leif Nylén

Ulf Rollof

Gregor Wroblewski

ÅRSREDOVISNING

MODERNA MUSEET 2003

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 ÖVERINTENDENTENS INLEDNING sid 1

2 RESULTATREDOVISNING sid 3

2.1 Intäkter och kostnader sid 3

2.2 Bevarande sid 4

2.3 Förmedling sid 6

2.4 Kunskapsuppbyggnad sid 19

2.5 Övriga mål sid 21

2.6 Övrig återrapportering sid 24

3 KOMPETENSFÖRSÖRJNING sid 26

4 PERSONALEKONOMISK REDOVISNING sid 32

5 SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER sid 34

6 RESULTATRÄKNING sid 35

7 BALANSRÄKNING sid 36

8 ANSLAGSREDOVISNING sid 37

9 FINANSIERINGSANALYS sid 38

10 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER sid 39

BILAGA 1 FÖRTECKNING ÖVER INKÖP OCH GÅVOR 2003 sid 47

BILAGA 2 FÖRTECKNING ÖVER PRODUCERADE KATALOGER 2003 sid 52

1 ÖVERINTENDENTENS INLEDNING

Moderna Museet är Sveriges nationalmuseum för konst från de senaste hundra åren. 2003 blev året när detta kanske blev tydligare än någonsin tidigare. Det var det andra året i exil utanför Skeppsholmen och vi mötte mer än hälften av vår mycket stora publik i samband med c/o-utställningar och andra uppsökande verksamheter på orter utanför Stockholm. Av närmare 400 utlånade verk till museer utanför huvudstaden visades ca 300 i anslutning till c/o-utställningar i Malmö, Uppsala, Visby, Umeå och Östra Ämtervik i Värmland. Den mobila utställningen Konstmobilen besökte 14 orter utanför Stockholm och samarrangemanget med Rikskonserter, Brytpunkt Duchamp, drog en stor publik på en rad platser i Sverige. Lägg därtill de närmare 1 200 konstverk som Moderna Museet under 2003 hade deponerade ute i landet, Sveriges Televisions programserie Moderna SVT och den välbesökta hemsidan och vi kan konstatera att en ny publik har fått möjlighet att möta "sina" verk på hemmaplan. Det är ingen tvekan om att dessa goda erfarenheter är något som vi skall ta med oss in i framtiden.

Moderna Museet c/o stängde den sista augusti, för att ge plats för den intensiva slutruschen inför återöppningen av museibygnaden på Skeppsholmen i början av 2004. Med ledning i den Vision som utarbetats under de föregående åren (åter)skapades ett museum som skulle vara lika kompromisslöst i sitt uppdrag gentemot konsten och konstnärerna, som tillgängligt för publiken. Ett stort arbete lades ned på konservatorsåtgärder och hängningen av samlingen, samtidigt som inredningsarkitektur, pedagogik och de olika publika funktionerna i museet utvecklades och finslipades. Inget i utformningen av museets verksamhet fick lämnas åt slumpen – det var nu chansen till en grundlig genomgång fanns!

Moderna Museet har, i linje med sin Vision och sina policydokument, fortsatt att eftersträva balans och/eller representativitet i program, inköp och övrig verksamhet. Museets syn på frågor förknippade med genus och etnisk mångfald blev grundligt belysta i heldagsseminarierna Forum Moderna: Globalisering och Forum Moderna: Genus samt i den nya jämställdhetsplanen. Vad avser genus kan konstateras att balansen mellan kvinnor och män är god vad gäller såväl museets publika program som när det gäller årets inköp. Däremot kvarstod obalansen i fördelningen mellan kvinnor och män bland museets anställda, bland vilka en stor majoritet är kvinnor.

2003 blev, trots de speciella omständigheterna, ett av de mest lyckosamma åren i museets historia. Publikciffrorna blev, trots att utställningsprogrammet bara varade i åtta månader, bland de högsta någonsin – och därtill kunde vi glädjas åt många spännande möten med en ny publik. Ett varmt tack till alla som gjort det i alla bemärkelser goda årsresultatet möjligt: Museets personal – som samtidigt som de givit publiken ett rikt program, har byggt upp ett nytt museum på Skeppsholmen; donatorer, sponsorer, 50-års firande Moderna Museets Vänner, Bästa Vänner och museets styrelse. Ett varmt tack!

Stockholm i februari

Lars Nittve

2 RESULTATREDOVISNING

I det följande redovisas de av regeringen föreskrivna verksamhetsmålen och återrapporteringskraven under respektive verksamhetsgren. Under rubriken 2.5 redovisas övriga mål, och under rubriken 2.6 de återrapporteringskrav och särskilda uppdrag som regeringen har angett i regleringsbrevet för 2003.

2.1 INTÄKTER OCH KOSTNADER

Tabell 1 – Resultatredovisning per verksamhetsgren

INTÄKTER OCH KOSTNADER (TKR)	BEVARANDE			KONSTFÖRMEDLING			KUNSKAPSUPPBYGGNAD			TOTALT		
	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001	2003	2002	2001
	Intäkter av anslag	15 395	18 073	17 316	73 127	65 965	60 194	7 698	6 325	4 948	96 220	90 363
Intäkter av avgifter	510	532	692	6 721	8 760	29 800	117	175	247	7 348	9 467	30 738
Intäkter av bidrag	195	86	1 011	1 442	1 408	1 357	780	252	1 271	2 417	1 746	3 639
TOTALT	16 100	18 690	19 019	81 290	76 133	91 351	8 595	6 752	6 466	105 985	101 576	116 835
Personalkostnader	6 075	5 261	5 018	25 371	21 973	20 959	4 288	3 714	3 542	35 734	30 948	29 519
Lokalkostnader	7 180	8 387	11 535	20 677	24 154	33 221	862	1 006	1 384	28 718	33 547	46 140
Övr. driftskostnader	3 739	7 040	8 527	31 926	29 937	32 273	2 646	2 674	2 288	38 312	39 651	43 089
TOTALT	16 994	20 688	25 080	77 974	76 064	86 453	7 796	7 394	7 215	102 765	104 146	118 748

Kommentar

De variationer som uppstått i museets kostnader och intäkter under den senaste treårsperioden förklaras av de speciella förhållanden som rått när museibygnaden på Skeppsholmen varit stängd för publiken (14 januari 2002 – 13 februari 2004). Under 2003 blev avgiftsintäkterna ungefär 2 mkr lägre än 2002, beroende på att entréintäkter helt föll bort och att försäljningsintäkterna i bokhandeln minskade ytterligare. Bidragsintäkterna ökade med 0,7 mkr, främst beroende på ett nytt bidrag för kompetensutveckling från den europeiska socialfonden (EU mål 3).

Under 2002 ökade museets anslagssparande på grund av att museet inte kunde bedriva en normal verksamhet och blev tvunget att skjuta upp insatser för bevarande,

strategiska konstinköp m.m. Under 2003 har större delen av detta anslagssparande konsumerats för att i samband med återetableringen på Skeppsholmen hämta igen de tidigare uppskjutna inköpen av konst, presentation av samlingen m.m.

Personalkostnader har ökat med närmare 5 mkr, främst beroende på höjda pensionspremier (ca 2 mkr), att tidigare vakanta befattningar har tillsatts och nytt löneavtal (ca 2 mkr) samt ökad kompetensutveckling (0,5 mkr).

Lokalkostnader har minskat ytterligare i förhållande till 2002, beroende på att den hyresreducering som Statens Fastighetsverk (SFV) lämnat för att kompensera museet för dess intäktsbortfall blev större.

2.2 BEVARANDE

Målen i regeringens regleringsbrev har varit

- att förbättra förutsättningarna för samlingarnas långsiktiga bevarande
- att samlingarnas sammansättning bättre skall spegla skilda perspektiv såsom t ex kön, klass, kulturell bakgrund och generation

Tabell 2 – Resultatmått inom bevarande, antal

ANTAL FÖREMÅL	2003	2002	2001
Måleri och skulptur	5 068	4 995	4 926
Teckning och grafik	26 991	25 930	24 880
Fotografi prio 1	20 621	20 449	20 275
Fotografi övrigt	204 621	280 000	280 000
Film och video	336	323	309
Övrigt	2	-	-
TOTALT	257 639	331 697	330 390
Inköpta verk	80	182	68
Gåvor	68	1 138	248

Anm. I årsredovisningen redovisas de antal verk som genom registreringen i museets konstdatabas (The Museum System) är klassificerade i måleri-skulptur, teckning och grafik samt film och video i samlingen. Vad angår fotografi är det kvalificerade uppskattningar. Negativsamlingen på 96 000 nummer är under 2003 överförd till Kungliga biblioteket. Registrering av redan existerande verk gör att siffrorna i tabellen ökar. Noteras kan att under kommande år kommer omklassificering att göras, vilket får de inbördes siffrorna att förändras.

Moderna Museets samling

Samlingens sammansättning och de nyförvärv som gjorts under året speglar museets verksamhetsområde, dvs svensk och internationell konst från 1900- och 2000-talen. Museets samling är sedan länge framstående främst när det gäller svensk, fransk och amerikansk konst. Detta förpliktigar till en samlingspolicy inriktad på att museet skall behålla sin starka ställning inom dessa fält.

Moderna Museet har sedan 2002 en förnyad policy för förvärv av konst. Policyn tydliggör de centrala frågor som bör ställas inför varje enskilt förvärv; tidsperioder, nationellt och internationellt, lokalt och globalt, genusbalans etc. Policyn visar också en fördelning över hur de ekonomiska resurserna bör användas på de olika samlingsområdena.

Under 2003 har antalet inköp och gåvor varit lägre än föregående år. Den numerära skillnaden har sin orsak i två kategorier, fotografi samt grafik och teckning, där några enskilda stora gåvor och inköp av en lång teckningssvit höjde antalet verk avsevärt under 2002. Under 2003 har ett antal inköp gjorts av stora, kostnadskrävande verk av namnkunniga konstnärer, såväl historiska (Dick Bengtsson) som samtida (Axel Lieber, Martha Rosler, William Kentridge, Isaac Julien). Inköpen har varit strategiska och inriktade på att visas vid återöppningen eller inom en snar framtid.

Genusbalansen har varit relativt tillfredsställande: 22 manliga och 19 kvinnliga konstnärer finns representerade bland inköpen. Bland gåvorna, som inte låter sig styras på samma sätt, finns 13 manliga och 6 kvinnliga konstnärers verk.

Det lokala och det globala förhållandet är 31 svenska mot nio konstnärer av annan härkomst. Påpekas bör att de flesta av de mest kostnadskrävande och omfattande inköpen har gjorts av de icke-svenska konstnärerna, ett förhållande som väl avspeglar konstmarknadens struktur. Vad gäller gåvor är förhållandet 15 svenska och fyra konstnärer av annan härkomst.

I och med återöppningen av Moderna Museets byggnad har museets samling kommit mer i fokus på hemmaplan än under exilperioden. En omfattande genomgång av samlingen och dess struktur har gjorts under året, med siktet inställt på en helt ny presentation av konstverken under rubriken *I vår tid*. Huvudtanken är en omvänd kronologi, att presentera samtidens konst först, för att kunna ta del av den allt äldre konsten med dagens perspektiv på gårdagen. En grundlig ”nyläsning” av samlingen har resulterat i nya konstellationer och sammanhang, vilket kommer att presenteras i den nya samlingshängningen och i en omfattande bok.

Samtliga nyförvärv till samlingen under 2003 är förtecknade i bilaga 1.

Konservering

Med början på Klarabergsviadukten och med fortsättning på Skeppsholmen har alla verk som presenteras vid nyöppningen i februari 2004 restaurerats och bland de större konserveringar som utförts kan nämnas: Karin Frostensson/Lars Hillersberg: *They never come back*, Jean Dubuffet: *Carnation Sanguine*, Raymond Hains: *Allumettes blanches*, Lars Nilsson: *Om makt, dikt och verklighet*, Doris Salcedo: *Atrabiliarios*, Pablo Picasso: *Bouteille, verre et violon*, Roy Lichtenstein: affisch för *Amerikansk Pop-Konst*, Eugenio Dittborn: *Airmailpainting #27* och *Airmailpainting #32*, Alexander Calder: *Pantograph*, Ivan Kljun: *Komposition mot gul rundel*. Digital överföring av filmer i samlingen har utförts för samlingshängningen, som Luis Buñuel: *L'age d'Or* och Andy Warhol: *Chelsea Girls*. Under året har även ett antal videofilmade intervjuer med konstnärer angående deras nyförvärv till samlingen spelats in. För utställningen Anna Riwkin har även ett stort antal fotografier restaurerats.

Digitalisering

Samlingarnas digitalisering i konst databasen, The Museum System, som påbörjades under 2000 har fortsatt under 2003 med ökade insatser. Se vidare under verksamhetsgrenen Kunskapsuppbyggnad.

Magasin

Under större delen av år 2003 har samlingarna i två av museets sju magasin varit evakuerade på grund av miljöproblem och har nu flyttats tillbaka till Skeppsholmen. Två externa magasin har inrättats som museets nya centralmagasin, vilket är en betydlig förbättring mot tidigare. Platsbrist är emellertid fortfarande ett stort problem. Ett stort antal målningar i magasinerna på Skeppsholmen har gått igenom och sanerats.

2.3 FÖRMEDLING

Målen i regeringens regleringsbrev har varit

- att öka tillgängligheten till samlingarna och de tillfälliga utställningarna och nå fler och nya besökare
- att vidareutveckla den pedagogiska verksamheten i direkt kontakt med bl a skola, universitet och högskola
- att svenska konstnärer skall ges möjlighet att medverka vid internationella konstbiennaler och andra viktiga utställningar utomlands

Tabell 3 – Prestationer inom verksamhetsgrenen Förmedling

	2003	2002	2001
Antal utställningar	10	13	9
MODERNA MUSEET PROJEKT	0	0	5
MM INTERNATIONELLA PROGRAM	4	4	4
VANDRINGSUTSTÄLLNINGAR	2	4	5
c/o-projekt	7	7	-
Besökare			
FÖRDELNING MÄN/KVINNOR (%)	40/60	40/60	44/55
ANDEL UTLÄNDSKA MEDBORGARE (%)	30	30	28
VUXNA ÖVER 25 ÅR	86 324*	74 156*	213 373
PENSIONÄRER	23 543*	20 224*	16 064
UNGDOM 16 – 25 ÅR	39 238*	33 707*	27 711
BARN UNDER 16 ÅR	7 848*	6 742*	11 333
Totalt	156 953	134 829	268 481
c/o och övr. i Sverige	161 856	104 802	-
TOTALT I SVERIGE	318 809	225 266	268 481
Vandringsutst. i utlandet	9 642	27 778	93 000
OFFENTLIGA VISNINGAR	141	118	273
BOKADE VISNINGAR, VUXNA	76	117	410
SKOLVISNINGAR	47	42	315
DAGHEM	15	0	63
KONSTSKOLA/KURS	40	29	122
STUDIEDAGAR	2	3	3
LOVPROGRAM FÖR BARN	46	71	95
VISNING HYLANDERS VÅNING	32	63	47
FÖRETAGSPROGRAM	0	0	20
KONSTMOBILEN	187	130	0
Totalt	586	573	1 348
Utlån	538	351	178
Depositioner	2 779	2 787	2 891
Hemsidan			
BESÖKARE TOTALT	ca 275 000	ca 220 000	ca 300 000
VARAV UTLÄNDSKA	45%	47%	59%
ANTAL VERK SOM PRESENTERATS PÅ HEMSIDAN	400	ca 300	370**

Anm:

*) Dessa siffror avser endast besökare på Klarabergsviadukten 15 juni - 31 december 2002 samt 1 januari - 31 augusti 2003.

Uppgifterna har ej gått att mäta på c/o- och övriga verksamheter.

**) varav 250 verk i arkivet

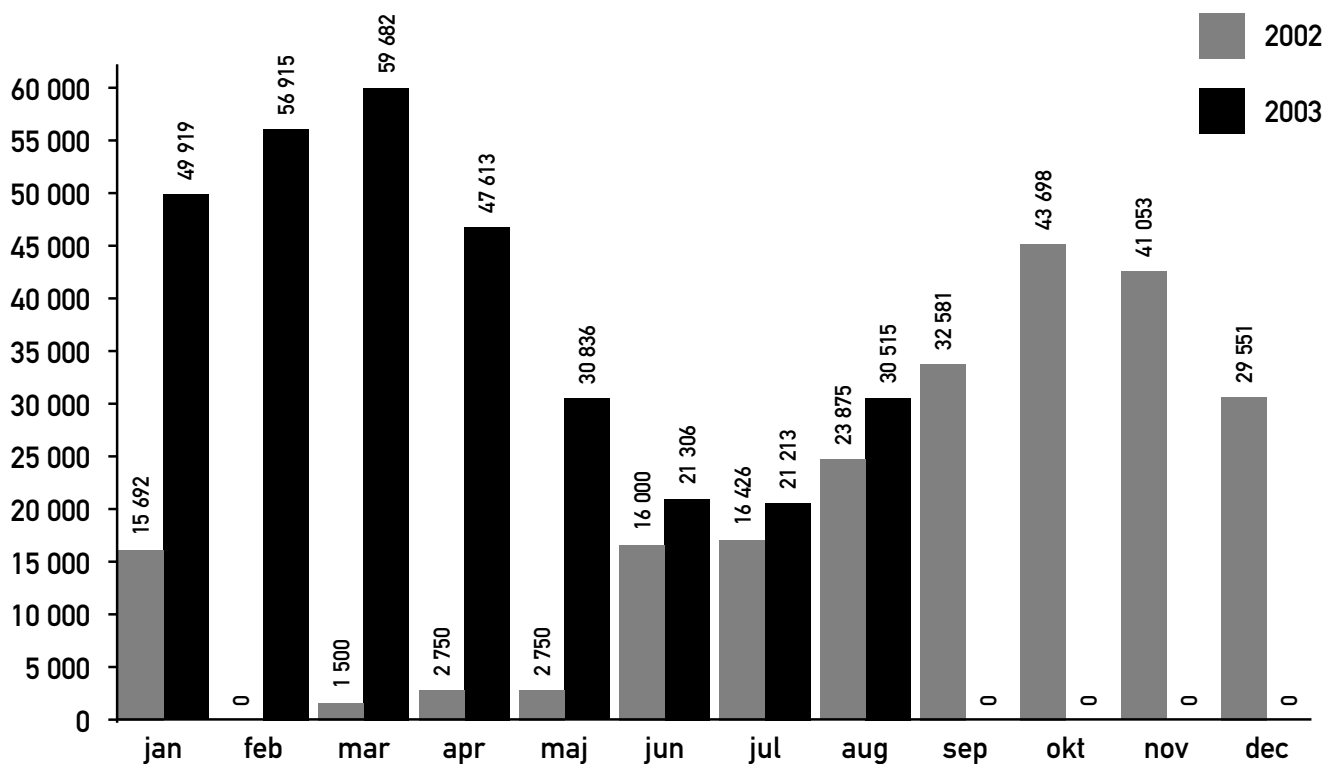

Diagram 1. Jämförelse antal besökare 2002 och 2003.

Anm: Under halva januari 2002 var museet öppet på Skeppsholmen och visade utställningen Botero. Klarabergsviadukten var öppen 15 juni 2002 - 31 augusti 2003. I siffrorna ingår hela c/o-verksamheten.

Besökare

Moderna Museet hade publik verksamhet på Klarabergsviadukten och de olika tillfälliga c/o-adresserna från januari till augusti 2003. Sedan följde en period av stängning av Klarabergsviadukten, återtagande av utlånade verk, flytt och arbete inför öppningen på Skeppsholmen. Den enda publika verksamheten då var *Samling på stan*, 20 verk på affisch längs 46:ans busslinje 29 december 2003 till 3 januari 2004. Trots denna begränsade öppettid hade museet de fjärde bästa totala besöks-siffrorna någonsin, 318 809 st.

Besökarna fortsatte att i allt större antal hitta till och uppskatta c/o-verksamhetens ”nav”, Klarabergsviadukten 61, med ett snitt på 720 besökare per dag (658 besökare per dag 2002). Ändå kan man se att de stora besökstalen kommer från c/o-utställningarna ute i landet, med Malmö konsthalls 86 187 besökare på tre månader som utropstecken.

Sammansättningen av besökare på Klarabergsviadukten fortsatte att skilja sig från Skeppsholmen på samma sätt som under år 2002. Grupperna Pensionärer samt Ungdom 16-25 år var högre, inte bara procentuellt utan även i antal. Den grupp som minskat är barn under 16 år vilket till stor del kan förklaras med minskat antal besök från skolor. Karaktären på besöken på Klarabergsviadukten fortsatte att vara relativt

korta men istället fler återkommande, vilket troligtvis beror på utställningarnas korta utställningstid, omfång, det centrala läget och den nya restaurangverksamheten.

Hemsidan

Antalet individuella besök på museets hemsida steg under 2003 med 25%. Fördelning mellan besökare från svenska servrar och utländska var i stort oförändrad.

Antalet besök gick under detta års stängningsperiod inte ned lika drastiskt som under 2002 utan ett fortsatt högt intresse kunde noteras under året. Antalet prenumeranter på nyhetsbrevet är detsamma som året innan, 3 400 av den svenska versionen och 840 av den engelska. Antalet registrerade användare av presstjänsten på hemsidan fortsätter också att öka och är nu uppe i 1 040 stycken, en ökning med 48%. Av dessa vill 200 ha den engelska versionen. Sammanlagt 400 konstverk visades på hemsidan, vilket var en ökning med drygt 30%.

Tillfälliga utställningar

UDDA VECKOR

Udda veckor presenterades i augusti 2002 som en utställningsserie speciellt framtagen för Klarabergsviadukten 61. Olika konstnärskap visades med stor variation och tanken har varit att ta fram det "udda" eller det mer okända i konstnärers produktioner. Det har handlat om verk men också om historier kring verk och tillkomstprocesser, om det platspecifika och dagsaktuella.

Följande nio konstnärer ställde ut i serien Udda veckor våren 2003: Walter Hirsch 13 januari – 26 januari, Maria Friberg 27 januari – 9 februari, Jan Svenungsson 10 februari – 23 februari, Gerry Johansson 24 februari – 9 mars, Peter Johansson 10 mars – 23 mars, Lenke Rothman 24 mars – 6 april, Sirous Namazi 7 april – 20 april, Beth Laurin 21 april – 4 maj, Charlotte Gyllenhammar 5 maj – 18 maj. Antal besökare 1 januari – 18 maj 2003: 90 567

HYLLNINGAR, MODERNA MUSEETS VÄNNER 50 ÅR (23 maj – 31 augusti)

För att hylla Moderna Museets Vänner, den förening som med stor framgång bidragit till Moderna Museets unika samling, tillägnades den sista utställningen på Klarabergsviadukten 61 vänföreningen. En rad fantastiska konstverk och en bildkavalkad över föreningens innehållsrika liv visades.

Antal besökare: 63 261

MODERNA MUSEETS C/O VERKSAMHET 2003

Ett av de grundläggande målen för Moderna Museets verksamhet är att också nå utanför huvudstadsregionen, att möta besökare från hela landet med konst och pedagogisk verksamhet. Under exilperioden har museets c/o-verksamhet varit banbrytande i detta hänseende och gett ett sådant gensvar att verksamheten, i mindre skala, kommer att fortsätta också efter återflytten till Skeppsholmen.

Moderna Museet c/o Malmö konsthall (8 februari – 4 maj)

C/o-verksamhetens idé har från början varit att låta institutioner av skilda slag, konsthallar och museer se Moderna Museets samling utifrån sina perspektiv. Den mest omfattande c/o-satsningen hitintills har varit Moderna Museet c/o Malmö konsthall. Hela 141 verk valdes ut av curatorn Björn Springfeldt, som tidigare varit chef för såväl museet som konsthallen. En omfattande exposé över museets mästerverk, med ett antal överraskande intressanta val av mindre kända verk insprängda bland klassikerna, lockade en rekordstor publik till konsthallen.

Antal besökare: 86 187

Moderna Museet c/o Baltic Art Center, Visby (8 mars – 4 maj)

Konstnären Annica Karlsson-Rixon var curator för utställningen som omfattade Ann-Sofi Sidéns *Warte Mal*, en uppmärksammas videoinstallation på temat prostitution och trafficking samt ett urval fotografier.

Antal besökare: 1 540

Moderna Museet c/o Bror Hjorths Hus, Uppsala (28 februari – 21 april)

I samband med firandet av konstnärsmuseets 25-årsjubileum visades konstverk från tiden kring grundandet av Färg och Form, det legendariska konstnärskonstnärsgalleriet.

Antal besökare: 3 567

Moderna Museet c/o Bildmuseet, Umeå (18 maj – 31 augusti)

Ett femtiotal verk på temat dada och surrealism från 1921–1999 visades.

Antal besökare: 18 578

Moderna Museet c/o Riddarhuset (5 maj – 30 juni)

Konstnären Henrik Håkansson visade nya och äldre verk i Riddarhuset. I en byggnad genomsyrad av mänsklig kultur och historia kretsade utställningen kring vår uppfattning och förståelse av naturen.

Antal besökare: 2 940

Moderna Museet c/o Almalöf (9 maj – 31 augusti)

12 videoverk iscensattes på The Almalöf Museum i Östra Ämtervik och kom att utgöra ett av sommarens utflyktsmål.

Konstmobilen (19 februari – 8 juni)

Moderna Museet producerade utställningen *A-Z Mobile Compartment Units* i samverkan med Riksutställningar och Läsrörelsen/Lär för livet. Ett nytt verk av konstnären Andrea Zittel visades över hela landet med högstadies- och gymnasieungdom som främsta målgrupp. (se vidare nedan)

Antal besökare: 3 750

Pedagogik och program

Att skapa möten mellan konsten och publiken är en av Moderna Museets främsta uppgifter. Att nå nya publikgrupper och fördjupa dessa gruppers konstförståelse är ett ständigt pågående arbete, samt att genom återkoppling från dessa grupper berika museet och ge nya infallsvinklar.

Som framgår av tabell 3 har antalet visningar varit lägre än på Skeppsholmen, vilket beror på att samlingen varit mindre exponerad – utställningsytan på Klarabergsviadukten var endast en femtondel av den på Skeppsholmen – och att utställningarna mer talat till en strid ström av enskilda besökare än till grupper.

NY PUBLIK

När Moderna Museet nyöppnades i februari 2004 infördes fri entré. Det kommer att innebära mer publik och förmodligen också en annan publik. Detta ställer nya krav på de pedagogiska verktyg museet tillhandahåller. En viktig del av arbetet 2003 har därför handlat om att arbeta fram textmaterial, bl a väggtexter som skall finnas i museisalarna. Utöver texter har två typer av audioguider tagits fram under året, den ena om de konstverk som visas och den andra om museets renovering och verksamhet i stort.

MUSEIVÄRDAR

En konsekvens av situationen med fri entré är att ett stort antal museivårdar har rekryterats. För att betona museivårdarnas pedagogiska uppdrag ändrades museivårdarnas organisatoriska placering från enheten Kommunikation till enheten Pedagogik & Program. Det för museet nya arbetsfältet med museivårdar gjordes till ett projekt som ska utvärderas under slutet av 2004. De utannonserade projekt- och timanställningarna som museivårdar söktes av så många som 1 600 personer. Ett stort arbete genomfördes vad gällde att specificera värdgruppens sammansättning, där målet var att gruppen skulle spegla publikens sammansättning.

Museet har under det gångna året på många sätt satsat på aktiviteter riktade mot bestämda grupper och till hela landet. Några exempel är Konstmobilen och projekt i Verkstan.

KONSTMOBILEN

Konstmobilen var ett mobilt utställningsrum och konstpedagogiskt utvecklingsprojekt som under våren 2003 rullade genom Sverige och besökte 14 orter utanför Stockholm. Konstmobilen stannade till på skolgårdar och torg med en utställning av den amerikanska konstnären Andrea Zittel, *A-Z Mobile Compartment Units (A-Z Mobilarumsenheter)*. Projektet var ett samarbete mellan Moderna Museet, Riksutställningar och Lär för livet/Läsrörelsen i syfte att föra ut den samtida konsten till högstadies- och gymnasieelever runt om i Sverige. En värd/pedagog från Moderna Museet tog emot klasserna i utställningen och höll en kort introduktion. Värden/pedagogen fanns sedan till hands för att svara på frågor som väckts hos eleverna.

Till projektet sammanställdes en lärarhandledning. Eleverna inbjöds dessutom att

efter besöket delta i en tävling där det gällde att skapa sitt eget drömklassrum. Första pris, en klassresa till Moderna Museets återöppning på Skeppsholmen våren 2004, vanns av andraårselever på det estetiska programmet i Anderstorpsskolan, Skellefteå. Sammanlagt besöktes Konstmobilen av 3 750 personer.

VERKSTAN

En rad olika projekt har bedrivits för att stärka kontakten mellan Moderna Museet och skolan, t ex med Mariaskolan och Sofiaskolan. Ett drygt hundratal elever deltog och besökte museet flera gånger för att arbeta med verk av Doris Salcedo och Esko Männikkö. De skrev berättelser, tecknade, arbetade med photoshop och gjorde ett videoverk.

Museet medverkade i ett projekt i Vårby gård som var särskilt inriktat på invandrarkvinnor. Man arbetade med verk av Lenke Rothman och Sirous Namazi. Flertalet deltagare besökte museet för första gången.

I Verkstan genomfördes kurser för barn, ungdomar och vuxna. Under sommarlovet inbjöds flickor från Tensta/ Spånga mellan 12 och 16 år för att se konstvideos, göra egna bilder och fotografera under temat *Verklighet och fiktion/Berätta med rörlig bild*. Tio flickor deltog.

Pedagogiskt utvecklingsarbete

I arbetet med att nå en ny publik är lärare en nyckelgrupp. Under 2003 fortsatte seminarieserien *Samtidskonst för lärare* som startade 2002. Syftet med serien är att ge lärare ökad kunskap om den samtida konsten och hur den kan fungera som inspiration i skolans arbete. Under året genomfördes två kurser för lärare från olika discipliner så att de, med den samtida konsten som utgångspunkt, uppmuntras att arbeta ämnesöverskridande. Samtidskonstens ämnesöverskridande natur reflekteras också genom val av föreläsare, deltagarna möter bland andra industridesigners, teatervetare, idéhistoriker, konstnärer och medieteoriker. Varje tillfälle har haft ett övergripande tema som är centralt inom samtida konst. 2003 handlade ena tillfället om ”Konst på gränsen till arkitektur, mode och design” och det andra om ”Politiskt medveten konst och performance”.

Samtidskonst för lärare har prioriterat sökande som inte bor i Stockholm. Kursen har därför fortsatt att vara ett forum för idéutbyte mellan lärare från olika delar av landet. Seminarieserien är nu avslutad och en publikation kommer att sammanfatta innehållet för att ge vidare spridning åt arbetet. Samtidskonst för lärare skedde i samarbete med Lärarförbundet och Lärarfortbildning AB.

Lärarhandledningen *Tusen och en värld* – ett konstpedagogisk paket – har framtagits i samarbete med Utbildningsradion, Nationalmuseum och Moderna Museet. Lärarhandledningen är en fortsättning på tv-programmet Tusen och en värld. Under hösten presenterades lärarhandledningen på Stockholms stads Kulturombudsträff med ca 500 deltagare och vid två fullsatta lärarkvällar på Nationalmuseum (ca 600 lärare deltog) där konstpedagoger från museerna visade och berättade om konstverk i ”paketet”. Presentationer av handledningen gjordes även på Skolmässan.

Programverksamhet

Inom Moderna Museets programverksamhet läggs alltid stor vikt vid frågor rörande kön, klass och kulturell bakgrund. Under år 2003 har programverksamheten varit mer intensiv och omfattande än året innan. Programserier som initierats tidigare har utvecklats, andra serier har tillkommit och funnit en växande publik. Mötet mellan konstnärer, publik och olika konstformer har utvecklats radikalt under tiden på Klarabergsviadukten.

Omkoppling en programserie som påbörjades under hösten 2002 och fortsatte under våren 2003. Omkoppling syftade till att ge ökad insikt i det konstnärliga arbetet. Ett avslutande seminarium i serien om feminism i teori och praktik hölls i början av året.

Serien *Samtida film och video* fortsatte också den under 2003 efter att ha introducerats under 2002. Totalt arrangerades fem visningar, vilka inleddes med en introduktionskväll oftast i konstnärens närvaro.

Här och nu: Fyra fredagskvällar med händelser på Moderna Museet. Museet ägnade fyra fredagskvällar under våren 2003 för att spegla en liten del av det rika utbudet där mötet och händelsen är det viktiga. Medverkande konstnärer/grupper var Love and Devotion, Carl Michael von Hausswolff, Johanna Billing och Fredrik Helander.

Moderna Museet bjöd också in Christa Sommerer, Laurent Mignonneau, Olia Lialina, Perry Hoberman och Oliver Grau som gästföreläste på kursen *Konst och Nya Media* på Kungliga Konsthögskolan till att göra presentationer av sina arbeten.

Brytpunkt Duchamp, konsthistorisk konsert = musik, film och anförande, i samarbete med Rikskonserter, gavs på fem platser i Sverige: Gerlesborgsskolan, Hammarstrand, Göteborgs Konstmuseum, Konserthuset i Gävle, Kristianstads konserthus och Biblioteket i Ängelholm.

Sex dansare från Efva Lilja Dansensemble (E.L.D.) framförde *ELDSTAD* i tre burar inne i Sturegallerian i Stockholm (*Efva Lilja c/o Sturegallerian* 12 – 18 maj). För koreografin stod Efva Lilja och för originalmusiken Tommy Zwedberg.

SISTA HELGEN PÅ KLARABERGSVIADUKTEN 61

Den 30–31 augusti arrangerade Moderna Museet en kavalkad över året som gått genom att lyfta fram några av de många aktiviteter som inträffat på den tillfälliga adressen. Hur har verksamheten fungerat? Vad har publiken tyckt? Hur har konstnärerna upplevt det hela? I flera offentliga diskussioner deltog både medverkande konstnärer, museipersonal och publik. Stämningen var mycket positiv och flertalet bland konstnärerna och publiken uttryckte sin stora glädje över den väl fungerande verksamheten på Klarabergsviadukten.

FORUM MODERNA

Under hösten 2003 hölls fyra heldagssymposier om museets funktion och roll i samhället. Syftet var att skapa ett öppet och undersökande samtal med andra aktörer på konstscenen och allmänheten om Moderna Museets färdriktning inför framtiden.

Kollegor, konstnärer, akademiker, journalister, debattörer och allmänheten bjöds in till sammanlagt nio panelsamtal. Symposierna ägde rum i auditoriet på Skeppsholmen. Vad det innebär att vara ett ”modernt” museum diskuterades utifrån fyra olika frågeställningar:

4 oktober: *Vad är ett modernt museum?*

Det första symposiet bearbetade Moderna Museets roll att förvärva, förvalta och förmedla både 1900-talets och samtidens konst. Speciellt fokus lades på museets roll i samhället/konstvärlden, fotografiets position i Moderna Museet och hur nya media påverkar det museala arbetet. Huvudtalare var Jerome Sans, Palais de Tokyo och Ann Temkin, MOMA, New York.

25 oktober: *Genus*

Hur presenteras och representeras kön och genus i konsten och på institutionerna? Huvudtalare var Lars Vilks, Ana L. Valdés och Cecilia Parsberg. Elin Wikström, Tiina Rosenberg och Sara Arrhenius m fl deltog i panelsamtalen.

15 november: *Globalisering*

Hur påverkar globaliseringen konsten och museet. Vem tar del av globaliseringens fördelar och vem hamnar utanför systemet? Huvudtalare var Sarat Maharaj, prof. Goldsmith University College, Lunds Universitet och Catherine David, Witte de With, Center for Contemporary Art.

6 december: *Ekonomi*

Det sista symposiet handlade om finansieringens inflytande på den museala verksamheten, sponsorfrågor och fri entré. Huvudtalare var Alex Beard, TATE och kulturminister Marita Ulvskog.

Symposierna audio- och videodokumenterades. Det gjordes också en kort videointervju med de ca 50 deltagande föreläsarna vilket resulterade i en ca 50 minuter lång film. Ljudupptagningar av symposierna i sin helhet är publicerade på Moderna Museets hemsida. Under våren 2004 kommer en publikation med texter författade av huvudtalare från varje seminarium. Sammanlagt deltog 640 personer vid de fyra tillfällena och 3 358 hörde samtalen på hemsidan (fram till januari 2004).

Utlån

Under år 2003 har antalet utlån (538 konstverk till 80 låntagare) varit högre än tidigare år, beroende på de c/o-utställningar som visats på fem institutioner i Sverige: Baltic Art Center, Visby (54 konstverk, varav 38 videoverk och filmer); Malmö konsthall (141 verk); Bror Hjorths Hus, Uppsala (32 verk); Bildmuseet, Umeå (55 verk); The Almalöf Museum, Östra Ämtervik (12 videoverk). Sammanlagt 294 föremål visades.

Lånen har fördelat sig som följer: Utomlands till 35 platser med 68 verk, inom övriga Sverige till 29 platser med 394 verk samt inom Stockholm till 16 platser med

76 verk. Nämnas kan också att 67 låntagare fått avslag för 203 föremål.

Ett utlånestopp infördes från september 2003, för att ha så många konstverk som möjligt på plats inför återöppnandet av byggnaden på Skeppsholmen i februari 2004, med samlingarna i hela huset.

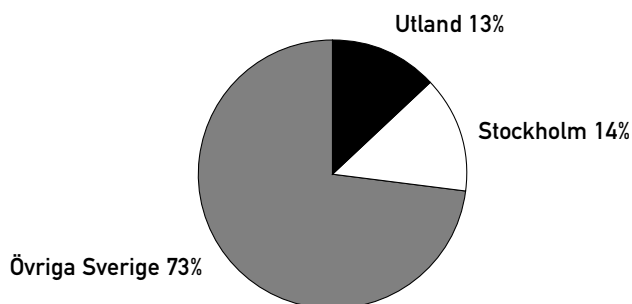
I Stockholm lånades 76 konstverk ut till: Prins Eugens Waldemarsudde, Statens Historiska Museum, Dansmuseet, Nationalmuseum, Judiska Museet, Millesgården, Liljevalchs konsthall (två stora monografiska utställningar: *Eddie Figge* och *Sven X-et Erixson*), Färgfabriken, Konstakademien och i övriga landet 394 verk till: Värmlands Museum, Karlstad; Kulturen, Lund; Hasselbladh Center, Göteborg (*Women Photographers – European Experience*); Västernorrlands läns Museum, Härnösand; Norrköpings konstmuseum; Kristinehamns konstmuseum; Jämtlands läns museum, Östersund; Läns museet Halmstad; Luleå sommarbiennal 2003; Leksands konstmuseum; Passagen, Linköping; Gotlands konstmuseum, Visby; Sundsvalls museum.

Moderna Museet lånade också ut verk till vandringsutställningar: *Ragnar Sandberg* – Göteborgs konstmuseum/Norrköpings konstmuseum; *Med Pensel Duk och Spegel* – Södermanlands Läns Museum, Nyköping/Blekinge läns museum; *Spiritus* – till sju platser, genom Riksutställningar; *Från svans till snabel* – till sex platser genom Nationalmuseum/Moderna Museet depositionsavdelning.; *Åke Göransson* – Prins Eugens Waldemarsudde, Stockholm/Malmö konstmuseum.

68 konstverk lånades ut till internationella utställningar, som *Donald Judd's Early Work* – The Menil Collection, Houston; *René Magritte* – Jeu de Paume, Paris; *Marie Laurencin* – Sendai Mediatheque Gallery samt tre andra japanska museer; *Ernst Ludwig Kirchner in Dresden* – National Gallery of Art, Washington/Royal Academy of Arts, London; *Richard Hamilton* – MACBA, Barcelona/Museum Ludwig, Köln; *Amadeo Modigliani* – Palazzo Reale, Milano; *Expressive Trends* – Fondation Beyeler, Basel; *James Rosenquist* – The Menil Collection, Houston/Guggenheim Museum, New York; *Kubismus. Ein künstlerischer Aufbruch in Europa 1906–1926* – Sprengel Museum, Hannover; *L'Action restreinte* – MACBA, Barcelona; *La Biennale de Venezia* – Venedig; *Une fête en Cimmerie* – Musée Matisse, Nice; *Naked! Female Visions. Painters' Intentions. The Rise of Modernism* – Städel, Frankfurt; *Lee Bontecou* – UCLA Hammer Museum, Los Angeles; *Photographie – Mensch. From the historic and contemporary collections of Helmut Gernsheim* – Reiss-Engelhorn-Museen, Mannheim; *Happiness: A survival guide for art and life* – Mori Art Museum, Tokyo; *Flashing into the Shadows: The Artists film in America 1966–1971* – Argos Foundation, Bryssel. Verk lånades vidare till utställningar i Odense; Amsterdam; Kiel; Bergen; Köpenhamn; Sendai med flera städer i Japan; Aalborg.

Som framgår av diagrammet nedan har den största delen, närmare tre fjärdedelar, av utlånen kommit övriga landet till godo. Endast 14% har gått till andra institutioner i Stockholm och 13% till mottagare i utlandet.

Diagram 2. Fördelning av utlånade föremål 2003.

Depositioner

Tabell 4 – Depositioner Moderna Museet 2003

Område	Måleri	Skulptur	Grafik	Teckning	Foto	Affisch	Ej klassificerade	Summa
Stockholm	447	46	643	36	-	1	61	1 264
Övr. Sverige	461	29	582	57	-	-	52	1 181
Utland	165	10	122	18	1	-	18	334
SUMMA	1 103	85	1 347	111	1	1	131	2 779

Från och med den 1 januari 2004 övertar Moderna Museet sin del av depositionsverksamheten från den tidigare gemensamma funktionen med Nationalmuseum. Inför övertagandet lades under hösten 2003 alla nödvändiga uppgifter rörande depositionsärenden och föremål in i museets konstdatabas. Det innebar hämtning av information från tidigare system, urval av information som ska registreras, felkontrollering, integrering med ekonomisystemet, framtagning av rapporter för leverans (hämtning, lämning, kvitto) – årlig inventering – fakturering mm.

Under år 2003 var 2 779 verk ur museets samling utdeponerade. Av dessa var 334 verk placerade på utländska beskickningar, 1 264 i Stockholm och 1 181 i övriga landet.

Konserveringsateljén har under året arbetat med 85 av de totalt 2 779 utdeponerade föremålen. Detta har skett inför utställningar, nydepositioner, definitiv återtagning samt allmänt underhåll. Alla har blivit besiktigade och 68 av dem krävde konserveringsåtgärder.

Internationella programmet

Moderna Museets Internationella program arbetar med uppdraget att stödja och organisera visandet av svensk konst i utlandet, främst vad gäller de etablerade internationella biennalerna. Arbetet sker främst genom invitationer av curators för ateljébesök, resestöd till enskilda konstnärer och bidrag till biennaler eller institutioner i utlandet.

Under det gångna året har arbetet fokuserats till de två större internationella konstbiennaler som sammanfaller vartannat år, i Venedig och Istanbul. För Istanbul valde amerikanske curatorn Dan Cameron att visa nya verk av Jockum Nordström och Annika Larsson. Presentationen i den nordiska paviljongen i Venedig organiserades i år av Norges representant i biennalkommittén, Office for Contemporary Art (OCA). Som svensk representant valdes Karin Mamma Andersson, att visas tillsammans med finska Liisa Lounila och norska Kristina Braein. Under året har förberedande arbete gjorts för den kommande biennalen i Venedig 2005, då Sverige står som huvudansvarig.

Moderna Museet har även medverkat i biennalen i Valencia, där Clay Ketter inbjöds av curator Lórand Hégyi att utföra en större fasadmålning. I samband med den sjätte Periferic Biennial i Iasi i Rumänien deltog Matts Leiderstam, Miriam Bäckström och Annika Larsson. Till Giancarlo Politis nystartade biennial i Prag inbjöds Johanna Billing. För biennalen i Tirana i Albanien gjordes en särskild delutställning kallad *Së Bashku-Juntos-Tillsammans* där verk av bland andra Marianne Lindberg de Geer, Ylva Ogland, Ola Pehrson och Elin Wikström visades.

Satsningen för att presentera nordisk samtidskonst i Asien genom turnerandet av *Beyond Paradise – Nordic artists travel east* till Thailand och Malaysia (2002), avslutades med en uppskattad visning på Shanghai Fine Art Museum i Kina under mars-april 2003. I samband med utställningen, som är en samproduktion med Samtidskonstmuseet (Norge), Frame (Finland) och DCA (Danmark), gjordes ett omfattande pedagogiskt arbete med föreläsningar och allmänna visningar. Informationsmaterial och pedagogiska texter producerades på engelska och kinesiska. Ett seminarium – Artists Talk – hölls på Shanghai Art Museum (publik 120 personer). Det arrangerades kostnadsfria visningar av utställningen för universitetsstudenter: ca 40 studenter från Fudan University samt elever från Shanghai Normal University deltog. Museets pedagog höll ett antal föreläsningar på olika universitet och högskolor: Fudan University, Nordic Center (30 studenter) China Academy of Art, Shanghai Institute of Design (170 studenter) och Shanghai Theatre Academy (70 studenter).

Produktionsmedel har under året även utbetalats till den stora utställningen *Berlin North* på Hamburger Bahnhof. Utställningen öppnar i januari 2004 och vill spegla de nordiska konstnärernas särskilda förhållande till Berlin under de senaste 15 åren.

RESESTÖD 2003

Sammanlagt fick 31 konstnärer som bjudits in till utställningar i utlandet resebidrag under 2003.

INTERNATIONELLA INVITATIONER

Internationella programmet arbetar långsiktigt och aktivt för att stimulera kontakter mellan svenskt konstliv och betydande scener för samtidskonsten runtom i världen, inte minst genom att curators bjuds hit för ateljébesök. Konstnärliga ledare för de stora biennialerna inbjuds, liksom sådana nyckelpersoner som kan ha särskilt intresse för området. Under 2003 inbjöds portugisiska Isabel Carlos, kommissarie för Sydney-biennalen 2004, och från New York två unga curatorer med inriktning på film och video, Josh Siegel från MoMA och Anne Barlow från The New Museum.

Återrapportering i sammanfattning, verksamhetsgrenen Förmedling:

- Många besökare, trots "exilen" – närmare 320 000, varav mer än hälften på andra orter än Stockholm. Den fjärde högsta noteringen i museets historia.
- Delvis nya grupper besökare (främst ungdomar 16 – 25 år och gymnasieelever).
- Fem c/o-utställningar och Konstmobilen riktades särskilt till övriga landet.
- En väsentlig ökning av utlånade verk, varav tre fjärdedelar gick till övriga landet.
- Närmare hälften av de 2 779 utdeponerade verken visades i övriga landet.
- Konstmobilen riktades särskilt till högstadie- och gymnasieungdom.
- Färre skolvisningar och andra visningar än vanligt på g a den mindre utställningsverksamheten på Klarabergsviadukten.
- Ett par projekt riktades till skolor och invandrargrupper.
- Pedagogiskt utvecklingsarbete i två projekt riktade till lärare.
- Ett tiotal publika debatter och symposier syftade till att ge perspektiv på och utveckla museets verksamhet och belyste bl a frågor rörande genus, globalisering, generation, finansiering och en utvärdering av museets verksamhet under "exilen".
- Ca 275 000 besökare via Internet, en ökning med 25%.
- Museet stödde svenska konstnärers medverkan vid sex internationella konstbiennaler (Istanbul, Venedig, Valencia, Iasi i Rumänien, Prag och Tirana) samt i Berlin.
- *Beyond Paradise*, den nordiska samtidskonstutställningen, visades i Shanghai.

2.4 KUNSKAPSUPPBYGGNAD

Målet i regeringens regleringsbrev har varit

- att uppnå ökad kunskap inom de områden myndigheten verkar

Tabell 5 – Prestationer inom Kunskapsuppbyggnad

	2003 ANTAL	2002 ANTAL	2001 ANTAL
FORSKNING			
Publicerade manuskript	8	6	10
Föredrag vid seminarier, konferenser och liknande	28	9	11
Kataloger och övrig bokproduktion	9	10	4
VETENSKAPLIG SERVICE			
Uppdrag i forskningsråd och liknande	4	2	3
Redaktionella uppdrag i tidskrifter	-	1	-
Granskade manuskript	-	2	-
Forskarbesök vid museet (antal besök)	10	8	-
Arrangerade konferenser, symposier	19	30	6
UNDERVISNING OCH HANDLEDNING VID UNIVERSITET			
Föreläsning, undervisningstimmar	20 tillfällen	5 tillfällen	38 tillfällen
Handledning av studerande (examina)	6	-	-

Anm.: Siffrorna är inte direkt jämförbara mellan åren på grund av att definitionerna har ändrats något från 2002.

Kunskapsstrategier

Moderna Museet har på uppdrag av regeringen hösten 2003 utarbetat kunskapsstrategier för sitt verksamhetsområde (2003-11-10, MM dnr 182-68/03). I dessa betonas behovet av forskning inom följande tre områden:

- nya tekniker/nya media
- globaliseringen och det mångkulturella samhället
- grundforskning om museets samling

Samlingen i fokus

Projektet *Samlingen i fokus* har avslutats under året och har varit ett viktigt redskap i den övergripande analysen av samlingen inför nypresentationen. Projektet, som pågått under två år, har under 2003 inventerat och analyserat 106 verk ur samlingen, samt utökat kunskapen om ytterligare ett tjugotal, tidigare analyserade verk.

Kombinationen av källforskning och konsthistorisk analys har stärkt det interna museologiska arbetet. Externt har projektet resulterat i presentationer på hemsidan och framför allt i den omfattande katalogen som följer nypresentationen av samlingen. Katalogen är producerad med hjälp av mångas insatser, men utan *Samlingen i fokus* hade arbetet varit mindre framgångsrikt.

Projektet kommer, i mindre skala, att nästkommande år övergå i s k linjeverksamhet, dvs ingå som en komponent bland andra för att bedriva den ordinarie verksamheten, med siktet inställt på ökade kontakter med konstvetenskaplig forskning också utanför museet.

Konstdatabasen

Digitaliseringen av samlingen har fortsatt under 2003, även detta år med visst bidrag från Riksbankens Jubileumsfond. Registrering, fotografering och bildinlägg har fortsatt med fokus på fotografi och grafik, men även film- och videosamlingens registrering har gått igenom. Löpande sker registrering av nyförvärv, lån, utställningar, kataloger och placeringar, komplettering av information kring verken samt bildinlägg.

En användarundersökning har gjorts bland hela museets personal där det framkom att museets databasapplikation The Museum System (TMS) används mycket på museet av de olika enheterna med dess specialkompetenser. Många är nöjda med systemet, men mer undervisning behövs. Undersökningen gav värdefulla upplysningar som kommer att ligga till grund för framtida vidareutbildning.

Den tekniska administreringen av TMS har under året förbättrats mot enklare och snabbare hantering. Rapportskapandet har utvecklats betydande och ett 40-tal rapporter har skapats utifrån olika funktioners behov. Speciellt kan nämnas att det nu finns bildrapporter.

Registreringspolicy har utvecklats för bl a registrering av dokumentär rörlig bild, datering, statusflaggor, titlar och depositionshantering. Registreringspolicyn har reviderats och finns nu i digital form på det interna nätverket.

Vid årets slut var sammanlagt 52 040 verk i samlingen digitalt registrerade, varav 10 755 med tillhörande bild/er. För 2003 var det totala antalet nyregistreringar för konstverk i TMS 4 795 (inklusive nyförvärv).

Fotografibiblioteket

Biblioteksverksamheten med betjänat referensbibliotek, samt helt tillgänglig tidskrifts-avdelning och videotek som igångsatts under sommaren 2002, bedrevs fram till stängningen på Klarabergsviadukten den 31 augusti 2003. Under hösten koncentrerades arbetet på planering och delvis omformning av biblioteket på Skeppsholmen.

Under året förvärvades 639 böcker och det löpande tidskriftsbeståndet uppgick

vid årets slut till 178 titlar. Bibliotekets personal deltog under året i ARLIS/Nordens årsmöte på Island och närvarade vid bok- och biblioteksmässan i Göteborg samt vid fotografimässan Paris Photo.

Under slutet av året införskaffades bibliotekssystemet Mikromarc tillsammans med Konstbiblioteket på Nationalmuseum. Det nya bibliotekssystemet kommer att ge mer heltäckande kunskapsinhämtning och möjliggöra samordning, dels med den nationella bibliotekskatalogen Libris, dels mellan Fotografibiblioteket och Konstbiblioteket.

Deltagande i symposier, seminarier och konferenser

Museets intendent, konservatorer och pedagoger deltar i ett kontinuerligt kunskapsutbyte vid symposier, vetenskapliga seminarier och föreläsningar både inom och utom landet.

Enheten Utställningar & Samling har deltagit i ett tiotal kurser och seminarier om utveckling av databaser och digitalisering arrangerade både utomlands och i Sverige.

Konsveringsenheten har haft en representant på "Examination of cross-sections of paintlayers" i London och "Art-Innovation" har hållit en tvådagars kurs på avdelningen om en ny undersökningsmetod. Ett dataprogram har med enhetens hjälp framtagits för rationaliseringen av utförandet av tillståndsrapporter.

Museets pedagoger var medarrangörer i konferensen "InSEA on SEA. Navigating new waters". InSEA utgör ett aktivt nätverk för bildpedagogisk debatt, forskning och utvecklingsarbete. Konferensen tog bl a upp frågor kring globalisering och det mångkulturella samhället. Den genomfördes som en resa mellan Sverige, Finland och Estland med två dagar i varje land. Konferensen startade med en forskardag på Moderna Museet. Det var ett samarbete mellan de nationella InSEA föreningarna i Sverige, Finland och Estland. Drygt 300 personer från 30 länder deltog.

2.5 ÖVRIGA MÅL

Målen i regeringens regleringsbrev har varit

- att främja en samhällsutveckling, som kännetecknas av jämställdhet mellan kvinnor och män, respekt och tolerans och där etnisk, kulturell, språklig och religiös mångfald tillvaratas som en positiv kraft samt att bidra till minskad diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. Museet skall särskilt beakta kulturarvets betydelse för en demokratisk samhällsutveckling
- att museet som ansvarsmuseum inom sitt verksamhetsområde skall verka för ökad museologisk kunskap inom museiväsendet, ökad samverkan med museer på regional respektive lokal nivå samt för utbyggnad av rikstäckande stöd och rådgivning till länmuseer och lokala museer
- att museet skall vidareutveckla sin position som ledande institution inom samtidskonsten

”Att främja en samhällsutveckling, som kännetecknas av jämställdhet mellan kvinnor och män, respekt och tolerans och där etnisk, kulturell, språklig och religiös mångfald tillvaratas som en positiv kraft samt att bidra till minskad diskriminering, främlingsfientlighet och rasism. Museet skall särskilt beakta kulturarvets betydelse för en demokratisk samhällsutveckling.”

Modern och samtida konst behandlar ofta de frågeställningar som anges i ovanstående mål. Det urval av utställningar och program som museet genomför måste dock i första hand grundas på en professionell bedömning utifrån konstnärsskapets och konstverkens kvalitet och relevans i sitt sammanhang samt för museet och dess publik. Då kan verksamheten på ett naturligt sätt bidra till att främja de angivna målen.

Genom Moderna Museets sätt att arbeta, genom den bredd och öppenhet som råder vid urvalet av de konstnärskap och verk som visas och genom de pedagogiska insatser som görs, kan konstnärliga presentationer av t ex kulturella, religiösa och språkliga skillnader göra dessa förståeliga och gripbara för betraktaren och därigenom också bidra till att skapa en ökad tolerans i samhället.

Som redovisats i det föregående under verksamhetsgrenarna Bevarande och Förmedling har museet i sina utställningar och programverksamhet uppmärksammat sådana teman. I de fyra stora *Forum Moderna* diskuterades bl a ”Genus – hur presenteras och representeras kön och genus i konsten?” och ”Globalisering – hur påverkar globaliseringen konsten och museet?”

Också i museets förvärvspolicy tas hänsyn till sådana aspekter som genusbalans, globala och mångkulturella perspektiv. När det gäller inköp till museets samling förbättrades genusbalansen väsentligt under det gångna året. 19 kvinnliga och 22 manliga konstnärer är representerade bland inköpen.

Ansvarsmuseum

Moderna Museet har genom sin roll som ansvarsmuseum kontinuerlig kontakt med museer runt om i landet och bedriver en rådgivande verksamhet i stor skala. Rådgivningen innebär information kring utställningsverksamhet i allmänhet, men också hur man praktiskt tar om hand och utökar samlingar, vilket innebär råd kring konserveringstekniska uppgifter, monteringar, packningar osv. Under det gångna året har detta arbete fått större utrymme än vanligt på de omfattande c/o-utställningarna i Malmö, Visby, Umeå, Uppsala och Östra Ämtervik.

Ledande institution inom samtidskonsten

Ett av regeringens uttalade mål inför öppnandet av det nya Moderna Museet var att museet åter skulle bli ”en ledande institution inom samtidskonsten” och senare att museet skall ”vidareutveckla sin position som ledande institution inom samtidskonsten”. Museet skall redovisa sina insatser för detta och vilka effekter som uppnåtts.

De insatser museet har gjort för att nå detta mål täcker egentligen museets hela verksamhet – utställningsprogrammet och alla övriga aktiviteter i museets regi med den kompetensuppbyggnad, administration, marknadsföringsinsatser m.m. som dessa

prestationer förutsätter.

Effekterna av museets insatser kan avläsas på många sätt, både kvantitativt och kvalitativt. Effekterna kan mätas i form av den uppmärksamhet och intresse som verksamheten väcker och de bedömningar som görs av museet och dess presentationer. Olika mått som kan användas för att mäta effekterna är besökstal och besökarnas värderingar, antal artiklar och reportage i media, värderingar i konstkritiken, värderingar hos de professionella grupperna, intresse från utländska konstmuseer osv. Jämförelser kan också göras med förhållandena vid andra institutioner med likartade uppdrag såväl i Sverige som i utlandet

För att vara ”en ledande institution inom samtidskonsten” behöver man enligt museets uppfattning uppfylla några kriterier. Verksamheten skall:

- ge en förhållandevis stor publik
- få tillräckligt genomslag i media i Sverige och utlandet
- ge bra kritik av utställningar och andra program
- väcka internationellt intresse

Effekterna av museets hittillsvarande verksamhet kan i förhållande till dessa kriterier sammanfattas enligt följande. Besökarnas antal och bedömningar har beskrivits ovan (verksamhetsgrenen Förmedling). Här skall endast konstateras att museet numera har mer än dubbelt så många besökare som tidigare under 90-talet, och att många av besökarna är nya besökare. Remarkabelt nog har denna höga nivå kunnat bibehållas under både 2002 och 2003 och till och med ökat något under det senaste året.

Medias intresse för museet och dess utställningar har även under det gångna året varit stort med 890 pressklipp, 40 radioinslag samt 43 TV-inslag. Totalt ger detta en något lägre mängd mediainslag än tidigare år, men med tanke på att museet varit stängt hela hösten får det ändå sägas ligga på en hög nivå. Det är tydligt att c/o-verksamheten slog igenom och att media har varit mycket intresserade av museets exilperiod. Sveriges Televisions programserie *SVT Moderna* som först visades 2002 har under 2003 sänts i en ny omgång och nått en mycket stor publik. I genomsnitt hade serien ca 450 000 tittare per avsnitt, vilket innebär 5,2% av befolkningen, med en toppnotering på 950 000 tittare. Totalt visades 16 avsnitt under 2003.

Sammanfattningsvis kan konstateras – vilket också regeringen gjort i budgetpropositionen 2001/2002 – att museet har utvecklats till en ledande institution inom samtidskonsten både nationellt och internationellt.

2.6 ÖVRIG ÅTERRAPPORTERING

Museet skall enligt regeringens regleringsbrev

- redogöra för verksamheten under den tid som museets huvudbyggnad varit stängd på grund av uppkomna fukt- och mögelskador. Konsekvenserna av verksamhetens nya förutsättningar skall analyseras
- kortfattat redovisa planerna för den fortsatta verksamheten i den nyöppnade museibygnaden
- redovisa för vilka ändamål och på vilka villkor museet tar emot bidrag eller sponsormedel
- redovisa andelen bidrag respektive sponsormedel av den totala intäkten

Byggnaden

Museibygnaden stängdes för publik verksamhet den 14 januari 2002. Av hälsoskäl hade museets personal redan under hösten 2001 evakuerats från museibygnaden till provisoriska arbetsplatser i bodar nedanför museet. I juni 2002 flyttade all personal till tillfälliga lokaler i den tidigare postterminalen på Klarabergsviadukten, som på kort tid hade iordningsställts för museet. Från den 15 juni 2002 till den 31 augusti 2003 pågick utställnings- och andra publika aktiviteter där.

Museets verksamhet har självfallet påverkats av lokalproblemen. Ett stort merarbete uppstod för planering av och flytt till och från de tillfälliga lokalerna. Delvis har dubbla funktioner måst upprätthållas för magasin, konservering, packning och tekniska verkstäder, vilket också lett till merarbete och till transporter i flera etapper. Under 2003 har stora resurser måst läggas på att planera och följa upp ombyggnaden av huvudbyggnaden. Återflytten till och återetableringen på Skeppsholmen har under hösten 2003 krävt stora extrainsatser av i stort sett hela personalen.

Utrymmena på Klarabergsviadukten var väsentligt mindre än på Skeppsholmen. Utställningsytorna var endast en femtondel så stora, varför den utställningsverksamhet som där kunde bedrivas med nödvändighet var mindre. För att ändå – i möjligaste mån – göra samlingen tillgänglig för allmänheten genomförde museet ett omfattande c/o-program. På detta sätt visades ett urval ur samlingen på flera andra konsthallar/museer i Stockholm och framför allt i övriga landet. En Konstmobil i form av en stor utställningsbuss visade ung samtidskonst för gymnasieklasser på 14 orter runt om i landet. Även det pedagogiska arbetet och programverksamheten tog ny fart med många aktiviteter, programserier, händelser på stan m.m., både i Stockholm och på många andra orter i landet. Verksamheten har beskrivits närmare i den tidigare Resultatredovisningen.

Planering för den nyöppnade museibygnaden

Återflytten till Skeppsholmen sköts upp p g a att ombyggnationerna försenades och först i slutet av november 2003 kunde inflyttningen äga rum. Museet återöppnades den 14 februari 2004 med en stor presentation av samlingen. Tack vare att regeringen beslutat om fri entré till museet förväntas en kraftig publikökning och nya grupper besökare.

I museets vision ingår att alla ska känna sig välkomna och lätt kunna ta till sig konsten och orientera sig i museet. Det blir alltså fråga om både en kvantitativ och kvalitativ höjning av publikarbetet. En ny grupp museivårdar har rekryterats, audioguiden utvecklats och ett stort arbete har lagts ned på pedagogiska texter som kan vägleda besökarna. I en ny Studio kommer besökarna själva att kunna välja verk ur film- och videosamlingen.

Utställningsprogrammet omfattar först och främst en ny presentation av samlingen och av Pontus Hulténs samling, separatutställningar med Anna Riwkin, Karl Isaksson, Man Ray, Meret Oppenheim och Ann-Sofi Sidén, en utställning på temat svensk identitet, och i slutet av året en samlingsutställning om konst i gränslandet till mode- och vice versa. Flera nya programserier kommer att följa och kommentera utställningarna. Museet kommer också att genomföra en större och en mindre c/o-utställning, vilket innebär att andra konstinstitutioner får visa sitt urval ur samlingen.

Bidrag och sponsormedel

Museet driver sponsorarbetet enligt en sponsorpolicy från 2002 som betonar museets integritet speciellt vad gäller utställningsrummet och besökarens integritet. Vidare arbetar museet med s k objektssponsring som innebär att delar av museets verksamhet sponsras av enskilda företag vars profil och inriktning kan antas stämma väl med denna del av verksamheten. I enlighet med dessa villkor har 0,5 miljoner emottagits i sponsormedel av Svenska Spel. Detta motsvarar knappt 0,5% av museets totala intäkter. Dessutom har museet samarbetsavtal med HQ Fonder och advokatfirman Vinge KB.

Intäkter av bidrag uppgick till 2,4 miljoner kronor, vilket motsvarar knappt 2,4% av museets totala intäkter. Dessa har mottagits och använts för arbetet med museets Konstdatabas (TMS), Konstmobilen, utställningen *Beyond Paradise* samt för kompetensutveckling.

Styrelsens arbete

Styrelsen har haft sex sammanträden, varav en tredagars studieresa till London. På dessa har behandlats frågor om förbättringar av museibygnaden på Skeppsholmen, arbete för att nå s k segregerade befolkningsgrupper, museets nya identitetsprogram, jämställdhetsplan, kunskapsstrategier, fri entré och andra ekonomiska frågor.

3 KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Mål

De övergripande målen för museets kompetensförsörjning är att bibehålla och vidareutveckla kompetensen inom alla delar av museets verksamhetsområde, vilka innefattar:

- expertkompetens inom konstvetenskap, konservatorsarbeten, utställningsproduktioner, katalogproduktioner, pedagogik och programverksamhet med särskild inriktning på 1900- och 2000-talens konst
- service till besökarna och övriga publikkontakter
- extern och intern kommunikation
- administration och intern service

Museets kunskapsstrategiska mål är att intensifiera och vidareutveckla positionen som ledande institution inom den moderna och samtida konsten. Museet strävar efter att fördjupa sina spetskompetenser och samtidigt erbjuda museets praktik som arena för tvärvetenskapliga FoU-projekt, varigenom museets trovärdighet och auktoritet inom sina sakområden kommer att öka.

De verksamhetskrav som finns uttryckta i museets vision är styrande för vår kompetensförsörjning. Visionen bygger på följande grundtankar:

- att Moderna Museet i sin kärna är en paradox – samtidigt museum och samtidsarena – och att denna paradox är en tillgång. Samtid och historia skall leva sida vid sida i ett icke-hierarkiskt och dynamiskt samspel.
- att Moderna Museet är scenen för mötet mellan konstverk/konstnär och besökare och att museets uppgift är att göra mötet optimalt för *båda* parter
- att det är Moderna Museets uppgift att vara följsam i förhållande till bildkonstens förändring och utvidgning. En utvidgning som är såväl begreppslig, som teknisk och kulturell/geografisk, då särskilt som en följd av globaliseringen.

Särskilda mål 2003

Under 2003 har särskilda kompetensutvecklingsinsatser gjorts med stöd av EU Mål 3-medel i syfte att skapa förbättrade förutsättningar för museets återöppnande i februari 2004. I samma syfte har museet under 2003 också genomfört en utbildning i projektarbete gemensam för all personal. En ny metod för projektarbete har utvecklats som ett led i denna utbildning.

Personalen – åldersstruktur, könsfördelning, rörlighet och utbildning år 2003

Personalen på Moderna Museet har en förhållandevis låg medelålder och merparten av de anställda är kvinnor. Utbildningsnivån är hög och personalomsättningen låg.

- Medelåldern vid MM är förhållandevis låg. År 2003 var den 41,5 år, vilket är ungefär fyra år yngre än kultursektorn i övrigt och staten i sin helhet. Medelåldern har varit i stort sett oförändrad de senaste tre åren. Andelen unga (under 35 år)

- utgör 25%, vilket är en högre andel än i staten i övrigt (22%). Endast 12% är 55 år eller äldre, vilket är betydligt lägre än för staten i övrigt där andelen är 26%.
- Det finns fler kvinnor än män anställda vid museet. 67% av de anställda är kvinnor, och denna andel har varit oförändrad sedan 2002. Bland lednings- och kärnkompetensen är 64% kvinnor.
 - Personalrörligheten var låg år 2003, endast 4%, att jämföras med kultursektorn i övrigt och staten i sin helhet (11%). Personalomsättningen har minskat kraftigt under de senaste åren, från 27% år 2000.
 - Utbildningsnivån är hög. Drygt tre fjärdedelar av de anställda har någon form av eftergymnasial utbildning. I den kompetensanalys som gjordes 2001 framkom att närmare två tredjedelar (65%) av museets anställda har akademisk examen, flertalet (38%) med konstvetenskaplig inriktning. 21% har icke akademisk grundutbildning och 15% har annan examen. Det är en betydligt högre andel män (40%) än kvinnor (12%) som har icke akademisk grundutbildning.
 - Språkkunskaperna är goda. 96% behärskar engelska, 27% franska, 17% tyska och 15% annat språk. Det är betydligt högre andel kvinnor (36 resp. 21%) än män (7%) som behärskar franska och tyska.

Ledningskompetens – åldersstruktur, könsfördelning, rörlighet

Ledningskompetensen omfattar totalt sju personer. Under 2003 rekryterades två nya chefer, en externt och en internt. Båda var kvinnor, varigenom andelen kvinnor i ledningsgruppen ökade till 60%. Medelåldern inom gruppen är nu 50 år, vilket är ett par år yngre än i kultursektorn och staten totalt.

Kärnkompetens – åldersstruktur, könsfördelning, rörlighet

45 personer, utgörande 55% av museets anställda, tillhör kärnkompetenserna. Personalomsättningen var 6% inom denna kategori. Rörligheten var störst bland de yngsta kvinnorna, under 35 år.

Medelåldern var 40,6 år, vilket är betydligt yngre än övriga kultursektorn (46 år) och staten totalt (45 år). En stor majoritet, 67%, är kvinnor.

Stödkompetenser – åldersstruktur, könsfördelning, rörlighet

30 personer, utgörande 35% av museets anställda, tillhör stödkompetenserna. Personalomsättningen i denna grupp var 0%, medan den för stödkompetenser inom kultursektorn i stort var 8% och för hela staten 9%.

Medelåldern var 41,5 år, vilket var lägre än i både kultursektorn i övrigt (47 år) och staten totalt (45 år). Inom denna kategori är könsfördelningen mest ojämn, med 73% kvinnor.

Museets handlingsplan för kompetensutveckling 2002-2003

Med stöd av bidrag från EU:s Mål 3-program färdigställdes en kompetensanalys i början av 2002. Museet fick sedan beviljat ytterligare medel för att genomföra det kompetensutvecklingsprogram som hade arbetats fram i samråd med fackliga före-

trädare och med representanter för alla enheter inom museet. Ett femtonpunktsprogram, som spänner över utveckling av såväl expertkompetenser som allmänna datakunskaper, kommunikation och chefs-/ledarskapsutveckling m.m., började genomföras under hösten 2002 och fullföljdes under 2003. Programmet var utformat så att några projekt genomfördes för hela museet gemensamt, några utformades enhetsvis och några individuellt utifrån enheternas och individernas expertområde och individuella behov. All personal tog del av detta, även vikarier och projektanställda som arbetar inom museet minst sex månader.

Under 2003 genomfördes tre större museigemensamma insatser, två föreläsningsserier om samtidskonst och om museets historia samt en halvdagskonferens om identitet och varumärke. Ett tiotal anställda deltog i IT-utbildningar. Vidare deltog anställda i ett 50-tal yrkesinriktade kurser, seminarier, work shops och studieresor. Teknikerna har genom arbetsutbyte och studiebesök inhämtat ny kunskap från utländska museer med erkänt avancerade och välfungerande tekniska system.

Under 2003 genomfördes även en vidareutbildning i projektarbete för all personal i syfte att skapa tidsbesparande arbetsmetoder med hjälp av en ny gemensam projektmodell. Denna ger tydligare beslutsordning och roll- och ansvarsfördelning samt bättre arbetsformer i projekten. En av målsättningarna med detta utvecklingsarbete är att förebygga stress och tidsbrist, bl a i samband med stora utställnings- och katalogproduktioner.

Sammanfattande bedömning av kompetensförsörjningen för Moderna Museet

Som framgått ovan har Moderna Museet haft en relativt låg personalomsättning, framför allt i jämförelse med övriga kultursektorn och hela den statliga sektorn. Museet har heller inte vid de rekryteringsbehov som uppstått under de senaste åren haft några svårigheter att finna lämpliga sökande. Tvärtom har vi under det rekryteringsarbete som gjordes i slutet av 2003 erhållit ett synnerligen stort antal kvalificerade sökande till alla utlysta befattningar inom både kärn- och stödkompetenser. Detta är en klar förbättring i förhållande till åren 1999 och 2000, då det framför allt inom vissa stödkompetenser var svårt att finna lämpliga personer till de löner som museet har möjlighet att erbjuda. En problematik som snabbt kan återuppträffa om arbetsmarknadsläget generellt förbättras.

Inom en tioårsperiod kommer tio av museets anställda (12%) att uppnå pensionsåldern. De avgångar som blir aktuella inom de närmaste åren har vi redan börjat förbereda för, och det finns fortfarande inga tecken på att det kommer uppstå problem att finna ersättningskompetenser.

Mångfald

I museets personalpolicy ingår att vid rekryteringen ta vara på möjligheter att främja etnisk och kulturell mångfald. Personalgruppens sammansättning har också på ett naturligt sätt blivit mångkulturell med 12 anställda, motsvarande 14%, som ursprungligen kommer från nio olika länder. Med tanke på samtidskonstens utveckling och internationella bredd är det viktigt att vi även fortsättningsvis kan upprätthålla

och vidareutveckla den mångfald som hittills skapats inom personalgruppen. Detta får en alldeles särskild betydelse för museets ambition att göra museet intressant att besöka också för den stora del av befolkningen som har sitt ursprung i andra länder, andra kulturer och andra religioner.

Jämställdhet

Vi har ovan redogjort för könsfördelningen inom olika kompetenser i museet. Under 2003 färdigställdes en ny jämställdhetsplan. Denna innehåller också en policy och handlingsplan mot kränkande särbehandling, trakasserier och diskriminering på arbetsplatsen. Bland målsättningarna kan nämnas:

- Ledningsgruppen bör i sin sammansättning även i fortsättningen ha en jämn könsfördelning.
- Intendentgruppen bör i sin sammansättning bestå av lika många män som kvinnor.
- Kvinnor bör ges samma möjligheter som män att representera Moderna Museet i externa arbetsgrupper, kommittéer och dylikt.
- Ingen får diskrimineras avseende lön eller anställning på grund av könstillhörighet.
- Att vara eller bli förälder får ej leda till att en anställd missgynnas i sina arbetsvillkor.
- Moderna Museet ser det som självklart att de anställda skall kunna kombinera arbete med familjeliv.

Jämställdhetsplanen skall årligen följas upp och vid behov revideras.

Sjukfrånvaron

Efter att museet under 2001 haft mycket höga sjuktal, de flesta relaterade till s k sjuka-hus-symptom, sjönk sjukfrånvaron kraftigt under 2002. Antalet sjukdagar per anställd sjönk från 34 dagar till 14 dagar. Andelen som inte hade någon sjukfrånvaro ökade, från 43% till 50% av de anställda. Under 2003 har sjukfrånvaron legat kvar på den lägre nivån.

Museet har tagit fram ny statistik om sjukfrånvaron 2003 i enlighet med bestämmelserna i förordningen 2002:605 om årsredovisning. Som framgår av nedanstående tabell har de anställda inom museet haft en genomsnittlig sjukfrånvaro på 2,72 % av den sammanlagda arbetstiden. 1,7% avser sjukfrånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. Kvinnornas genomsnittliga sjukfrånvaro var 3,54% och männens 1,04%. Sjukfrånvaron var också tydligt åldersrelaterad: 1,69% i åldersgrupp yngre än 30 år; 2,39% i åldern 30-49 år och 3,81% i åldern 50 år eller äldre.

Tabell 6 – Sjukfrånvaro 2003

URVAL	Totalt antal anställningar	Antal anställningar med sjukrapportering	Total arbetstid, timmar	Total sjukfrånvaro, timmar	Summa sjukfrånvaro minst 60 dagar, timmar	Antal anställningar med minst 60 dagars sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro procent
Alla anställningar*	99	45	154 680	4 205	2 627	4	2,72
Alla män	31	13	50 781	528	0	0	1,04
Alla kvinnor	68	32	103 899	3 677	2 627	4	3,54
Alla yngre än 30 år	4	2	4 736	80	0	0	1,69
Alla mellan 30-49 år	74	37	111 766	2 671	1 346	2	2,39
Alla 50 år och äldre	21	6	38 178	1 454	1 281	2	3,81
Alla män yngre än 30 år	1	1	1 536	48	0	0	3,13
Alla män mellan 30-49 år	20	9	29 733	384	0	0	1,29
Alla män 50 år och äldre	10	3	19 512	96	0	0	0,49
Alla kvinnor yngre än 30 år	3	1	3 200	32	0	0	1
Alla kvinnor mellan 30-49 år	54	28	82 033	2 287	1 346	2	2,79
Alla kvinnor 50 år och äldre	11	3	18 666	1 358	1 281	2	7,28

Anm:

*) Fyra personer har två anställningar

De insatser som Moderna Museet gjort för att minska och förebygga ohälsa är i sammanfattning:

- snabb evakuering av personalen till andra lokaler så snart fukt- och mögelskador var konstaterade hösten 2001
- medverkan i sanering och ombyggnad av museibygnaden 2002 – 2004 (SFV:s projekt)
- noggranna hälsokontroller av all personal och i förekommande fall medicinsk behandling fr o m hösten 2001 (samarbete med företagshälsovården)
- extra insatser för kompetensutveckling för all personal 1.7.2002 – 31.12.2003 (med bidrag från EU:s Mål 3)
- friskvård med bl a stresshantering
- utveckling av ny metod för projektarbete inom museet

4 PERSONALEKONOMISK REDOVISNING

NYCKELTAL	2003	2002	2001
Antal anställda under året	99*	94	89
varav tidsbegränsade > 6 mån	11	15	7
Antal anställda 31 december	85	88	76
Antal anställda < 6 mån	8	5	16
*) Fyra personer har två anställningar			
NYCKELTAL BASERADE PÅ ANTALET ANSTÄLLDA UNDER ÅRET			
Anställda på 100%	80	77	67
Deltidsanställda	11	17	22
Årsarbetskrafter	74	78	73
Andelen kvinnor	66%	67%	66%
bland lednings- och kärnkompetensen	66%	66%	50%
Yrkesgrupper			
Chefsgruppen/ledningsgruppen	9%	7%	10%
Kärnkompetens 1)	56%	59%	51%
Stödkompetens 2)	35%	34%	39%
Antal föräldralediga	6	7	4
Antal tjänstlediga	1	1	3
Genomsnitt antal månader	5	5	5
Sparade semesterdagar 31 dec	1 331	1 365	1 124
Genomsnitt antal/anställd	15	15	13
Semesterlöneskulden, mkr	2,2	1,6	1,1
Genomsnittlig anställningstid	14 år	9 år	7 år
Anställda sex år eller mer	45%	34%	36%
Medelåldern			
kvinnor	41	40	39
män	44	43	43
totalt	42	41	41
Uppnår pensionsåldern inom 10 år	12%	9%	1%

	2003	2002	2001
Personalomsättningen	12%	8%	17%
Antal tillsvidareanställda	2	3	8
Antal tidsbegränsad anställning	10	5	5
Antal vikariat	0	0	2
Avgått med pension	0	0	1
Avlidit	0	1	0
Avgått av annan anledning	2	2	15
varav tidsbegränsad anställning	0	0	5

Lönekostnaderna, mkr	23,6	21,6	20,3
Medianlönen – månadslön, kr	23 800	21 800	20 500
Höjning pga löneförhandlingar	3,8%	4,2%	4,2%

Sjukfrånvaro

Antal dagar/anställd	14	14	34
Antal ingen sjukfrånvaro	49%	50%	43%

NYCKELTAL

	2003	2002	2001
--	------	------	------

Personalsociala kostnader

(företagshälsovård, sjuk- och friskvård, läkemedel, arbetskläder/skyddsutrustning)

Total kostnad, kr	373 179	233 100	136 500
Kostnad per anställd, kr	3 900	2 500	1 500

Personalens utbildningsbakgrund

Dr/lic	2%	2%	3%
Högskoleutbildning	72%	74%	68%
Gymnasieutbildning	26%	24%	29%
Förgymnasial utbildning	0%	0%	0%

Fördelning av utbildningskostnaderna

totalt 1 100 557 kr

Yrkesinriktad utbildning	29%	46%	60%
ADB-utbildning	3%	13%	0%
Seminarier	17%	12%	11%
Projektadministration/arbetsmetoder	51%	29%	29%

1) Anställda som arbetar med kärnverksamhet, t ex intendent, magasinförvaltare, konservatorer

2) Anställda som stöder kärnverksamheten, t ex informatörer, sekreterare, administrativ personal, arkiv, fotografer m fl.

5 SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

AVSER (TKR)	2003	2002	2001	2000	1999 1/7-31/12
Låneram hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrev	31 000	24 000	32 000	38 000	45 000
Utnyttjad	27 663	16 354	22 167	29 231	37 769
Kontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad i regleringsbrev	12 875	12 651	12 599	12 122	13 288
Maximalt utnyttjad	8 696	11 134	*21 539	18 465	14 068
Räntekonto hos Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	422	531	328	57	179
Räntekostnader	1	1	14	182	4
Avgiftsintäkter					
Avg.intäkter som disp.					
av myndigheten	6 927	8 923	29 734	27 988	12 009
Beräknade avgiftsintäkter					
enl regl.brev	5 000	30 000	26 700	30 385	16 900
Anslagskredit, anslag 17 28:28 10					
Beviljad i regleringsbrev	1 466	2 865	2 787	9 122	7 598
Utnyttjad	0	0	0	6 163	7 592
Antal årsarbetskrafter totalt	74	78	73	80	72
Medelantalet anställda totalt	90	91	82	77	80
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 310	1 217	1 497	1 381	821
Balanserad kapitalförändring	-6 090	-3 519	-1 606	-1 009	0
Årets kapitalförändring	3 221	-2 570	-1 913	-597	-1 009

* Enligt regleringsbrevet för 2001 ska RGK betala in 1/4 av MM:s anslag den 1/1 2001, men istället skedde inbetalningen den 25/1, vilket förklarar det höga utnyttjandet av krediten.

6 RESULTATRÄKNING (tkr)

		2003	2002
Verksamhetens intäkter	Not		
Intäkter av anslag		96 220	90 363
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	6 927	8 923
Intäkter av bidrag		2 417	1 746
Finansiella intäkter	2	422	544
= Summa verksamhetens intäkter		105 985	101 576
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-35 734	-30 948
Kostnader för lokaler	4	-28 718	-33 547
Övriga driftkostnader		-32 459	-30 407
Finansiella kostnader	5	-1 038	-1 024
Avskrivningar och nedskrivningar	6	-4 815	-8 220
= Summa verksamhetens kostnader		-102 764	-104 146
Verksamhetsutfall		3 221	-2 570
Årets kapitalförändring	7	3 221	-2 570

7 BALANSRÄKNING (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2003-12-31	2002-12-31
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	8	5 234	2 220
Maskiner, inventarier, installationer m m	9	23 483	15 050
Konstverk	10	11 592	0
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>		40 309	17 270
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		3 523	670
Fordringar			
Kundfordringar		697	538
Fordringar hos andra myndigheter	11	13 814	4 110
Övriga fordringar		109	146
<i>Summa fordringar</i>		14 620	4 794
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		8 968	11 730
Upplupna bidragsintäkter		400	0
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>	12	9 368	11 730
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	13	-2 037	-7 364
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	14	534	0
Kassa, postgiro och bank		0	9
<i>Summa kassa och bank</i>		534	9
SUMMA TILLGÅNGAR		66 317	27 109
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	15	5 491	0
Donationskapital	16	6 116	0
Balanserad kapitalförändring	17	-6 090	-3 519
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	7	3 221	-2 570
<i>Summa myndighetskapital</i>		8 738	-6 089
Skulder m m			
Lån i Riksgäldskontoret	18	27 663	16 354
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	14	0	4 546
Skulder till andra myndigheter	19	3 941	1 439
Leverantörsskulder	20	19 793	5 243
Övriga skulder	21	2 252	658
<i>Summa skulder m m</i>		53 649	28 240
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		2 889	3 073
Öförbrukade bidrag		1 041	1 785
Övriga förutbetalda intäkter		0	100
<i>Summa periodavgränsningsposter</i>	22	3 930	4 958
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		66 317	27 109
ANSVARSFÖRBINDELSER		Inga	Inga

8 ANSLAGSREDOVISNING (tkr)

REDOVISNING MOT STATSBUDETENS UTGIFTSANSLAG

<i>Nomenklatur</i>	<i>Benämning</i>	Ing. överförings- belopp	Årets tilldelning enl regl.brev	In- dragning	Totalt disp. belopp	Utgifter	Utg. överförings- belopp
17 28:28 10	Moderna Museet ramanslag	7 364	Fotnot 1 97 748	Fotnot 2 -1 364	103 748	-101 711	2 037

FINANSIELLA VILLKOR

	Villkor	Utfall
17 28:28 10	Utöver tilldelat belopp under anslaget får MM disponera en anslagskredit	0
	MM har tillgång till en kredit på räntekontot i Riksgäldskontoret	8 696
	MM disponerar under budgetåret en låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten	27 663
	Av anslaget skall minst 3 200 användas till inköp av samtida konst	5 610

REGERINGSBESLUT AVSEENDE ANSLAGET 17 28:28 10

1. Regeringsbeslut 37, 2002-12-19, regleringsbrev avseende år 2003
2. Regeringsbeslut 14, 2003-05-15, disposition av anslagssparande
3. Regeringsbeslut 4, 2003-10-02, ändring av regleringsbrev för budgetåret 2003 avseende låneramen

9 FINANSIERINGSANALYS (TKR)

	Not	2003	2002
Drift			
Kostnader	23	-97 949	-95 926
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag	96 220		90 363
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	6 927		8 923
Intäkter av bidrag	24 2 417		1 746
Övriga intäkter	422		544
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>		105 985	101 576
Ökning (-) av lager		-2 853	1 413
Ökning (-) av kortfristiga fordringar		-7 465	1 617
Ökning (+) av kortfristiga skulder		12 094	-1 963
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		9 812	6 717
Investeringar			
Investeringar i materiella tillgångar	-27 853		-3 107
<i>Summa investeringsutgifter</i>		-27 853	-3 107
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret	16 053		1 283
- amorteringar	-4 744		-7 096
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten	5 491		
Försäljning av anläggningstillgångar	0		0
Bidragsmedel som erhållits för investeringar	6 101		0
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>		22 901	-5 813
Förändring av kortfristiga skulder		5 539	998
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR		587	-7 922
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		10 398	-1 205
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början		-11 901	-10 696
Minskning (-) av kassa, postgiro		-9	-31
Ökning (+) av tillgodohavande RGK		5 080	3 969
Ökning (+) av avräkning med statsverket		5 327	-5 143
<i>Summa förändring av likvida medel</i>		10 398	-1 205
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		-1 503	-11 901

10 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Kommentarer till noter

Belopp i tkr där annat ej anges.

REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

Moderna Museets (MM) redovisning följer god redovisningssed enligt förordningen (2000:605) FÅB 2 kap 5 § samt förordningen (2000:606) FBF 6§.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2004-01-12) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som period-avgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder. Fordringar och skulder i utländsk valuta har tagits upp till balansdagens kurs.

Som periodavgränsningspost bokförs händelser med belopp överstigande 10 tkr.

Värdering av varulager

Varulagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Avdrag för bedömd faktisk inkurans har gjorts.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt utgörande en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 10 tkr klassificeras även som anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen beräknas utifrån den månad då tillgången tas i bruk.

MM övertog per 990701 anläggningstillgångar från SKM och beslutade då att ta över de avskrivningstider som återstod för anläggningstillgångarna.

MM tillämpar följande avskrivningstider:

Maskiner och inventarier samt bilar	5 år
Datorer	3 år
Möbler	10 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	10 år

MM avviker från den av ESV rekommenderade (allmänna råd till 5 kap. 4 § FÅB) ekonomiska livslängden för datorer. MM redovisar inte bärbara datorer samt tillhör till dessa som anläggningstillgångar utan kostnadsför dem direkt. Anledningen härtill är att utrustningen inte har en ekonomisk livslängd uppgående till tre år, pga det extra slitaget som användningen medför.

Från och med den första januari 2003 ska så kallade kulturtillgångar redovisas enligt samma regler som andra typer av anläggningstillgångar. Inköp av konstverk finansieras med anslagsmedel (statskapital) och donationsmedel (donationskapital).

Inköp av konst via stiftelser

MM är förvaltare av fyra stiftelser; Gerard Bonniers stiftelse, Carl Fribergs stiftelse, Österlindska stiftelsen och Anna-Stina Malmborgs och Gunnar Höglunds stiftelse. I enlighet med stiftelsernas urkunder och stiftelsernas testamenter används avkastningen för att utöka MMs konstsamling. Stiftelserna förvärvar oftast konsten och donerar den till MM. MM fungerar som betalningsförmedlare.

Brytdag

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till och med 2004-01-12.

Övriga tilläggsupplysningar

Skadeståndsanspråk

MM har ett pågående skadeståndsmål avseende offentlig upphandling. Under våren avslutades målet i Tingsrätten till MMs fördel. Domen är dock överklagad till Hovrätten. Motparten har betalat MM ca 1,6 miljoner kr efter domen i Tingsrätten. Detta belopp är bokfört som en övrig skuld och kommer att så förbli tills målet avslutas i Hovrätten. I målet är MM svarande och riskerar att förpliktigas att utge ca 2 000 tkr i skadestånd.

Regleringar med Statens Fastighetsverk

Statens Fastighetsverk (SFV) har utlovat att museet inte kommer att behöva lida någon skada pga av de uppkomna problem som skadorna på byggnaden på Skeppsholmen orsakar. Den ekonomiska kompensationen för MMs utlägg och de uteblivna intäkterna sker i form av hyreskrediteringar och fakturering. MMs utlägg har bokförts som en fordran på SFV och de uteblivna intäkterna har bokförts som minskade hyreskostnader. I de fall SFV ska ersätta MM för kostnader som uppkommit som en följd av problemen med byggnaden har dessa bokförts som övriga intäkter.

UPPGIFTER OM STYRELSEN ENLIGT 7 KAP 2 § FÅB

Ersättningar till styrelsen

I beloppet ingår ersättningar till styrelseledamöter och ledande befattningshavare.

Styrelsen	Tkr
Anna-Greta Leijon, ordförande	54
Hans Hedberg	9
Meta Isaeus-Berlin	9
Sven Lundh	4
Åsa Nacking	8
Leif Nylén	11
Ulf Rollof	9
Ulla-Carin Giertz	8
Gregor Wroblewski	11

Ledande befattningshavare

Lars Nittve, överintendent 1 251

Styrelseledamöters styrelseuppdrag i andra statliga myndigheter och i aktiebolag

Anna-Greta Leijon Stiftelsen Skansen, VD och styrelseledamot
Kungl. Djurgårdens Intressenter AB, styrelseledamot

Åsa Nacking Fastighets AB Härfågeln, styrelseledamot, tom augusti 2003

Lars Nittve Kultur och näringsliv service AB, styrelseledamot

Ulla-Carin Giertz Teaterhögskolan i Stockholm, styrelseledamot

Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2003	2002
	Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	0	0
	Entréer och visningar	155	1 149
	Försäljningsintäkter	1 610	2 541
	Sponsorintäkter	500	1 369
	Barterintäkter	0	131
	Övriga intäkter av avgifter	4 662	3 733
		6 927	8 923

Kommentar: Minskningarna av avgiftsintäkterna beror bla på att museet inte har haft några entréintäkter alls efter öppnandet på Klarabergsviadukten. Under år 2002 hann det komma in en del entréintäkter innan museet stängde sina lokaler på Skeppsholmen den 14 januari 2002. Försäljningsintäkterna härrör främst från bokhandeln och dessa har minskat mellan åren pga att försäljningen fram till den 14 januari 2002 var mycket stor. På Klarabergsviadukten har lokalerna varit mindre och så även lagret. Sponsringsintäkterna är ca 1 miljon kr mindre än år 2002. Övriga intäkter av avgifter har ökat beroende på fakturerade ersättningar från SFV.

Not 2	Finansiella intäkter	2003	2002
	- Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	422	531
	- Övriga finansiella intäkter	0	13
		422	544

Not 3	Kostnader för personal	2003	2002
	Lönekostnader (inkl periodiseringar)	22 777	21 381
	Övriga personalkostnader	12 957	9 567
		35 734	30 948

Kommentar: Kostnader för personal har ökat beroende på att vakanta tjänster har blivit tillsatta under senare delen av år 2002 och beroende på sedvanliga löneyft. Premier för statens avtalsförsäkringar har ökat markant mellan åren. Slutavräkningen från SPV som kom under våren år 2003 innebar en kostnad på ca 230 tkr till skillnad mot slutregleringen som kom under våren år 2002 som innebar en kostnadsreducering med ca 1 miljon kr. Under året har en ökning skett av kostnader för kompetensutveckling av museets personal. Det beror på att bidragsmedel från Europeiska socialfondens program Växtkraft Mål 3 har tagits i anspråk samt att sänkningen av avgiften till Trygghetsstiftelsen har använts.

Not 4 Kostnader för lokaler	2003	2002
Hyra	22 202	26 438
Bevakning	5 625	5 950
Övrigt	891	1 159
	<hr/>	<hr/>
	28 718	33 547

Kommentar: Hyreskostnaderna är lägre i år beroende på att kompensationen från SFV för uteblivna intäkter i form av hyresreduceringar från SFV uppgår till ca 21 miljoner jämfört med 2002 då motsvarande siffra uppgick till ca 16 miljoner kr.

Not 5 Finansiella kostnader	2003	2002
- Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	970	965
- Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	1	1
- Övriga finansiella kostnader	67	58
	<hr/>	<hr/>
	1 038	1 024

Not 6 Avskrivningar och nedskrivningar	2003	2002
Planenliga avskrivningar	4 815	8 220
	<hr/>	<hr/>
	4 815	8 220

Kommentar: Avskrivningarna är betydligt lägre än förra året som en följd av att många äldre anläggningstillgångar har skrivits av helt under år 2002 och 2003.

Not 7 Årets kapitalförändring	2003	2002
Periodiseringar i anslagsfinansierad verksamhet	3 221	-2 570

Not 8 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2003	2002
Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	17 103	16 726
Tillkommande tillgångar	3 816	377
Överföring		
Avgående tillgångar		
Årets avskrivningar	-802	-3 981
Årets nedskrivningar		
Ackumulerade avskrivningar	-14 883	-10 902
Korrigeringar av tidigare års avskrivningar		
	<hr/>	<hr/>
Bokfört värde	5 234	2 220

Not 9 Maskiner, inventarier, installationer m m	2003	2002
Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	29 635	26 905
Tillkommande tillgångar	12 445	2 730
Överföring		
Avgående tillgångar		
Årets avskrivningar	-4 012	-4 239
Årets nedskrivningar		
Ackumulerade avskrivningar	-14 585	-10 346
Korrigeringar av tidigare års avskrivningar		
Bokfört värde	23 483	15 050

Not 10 Konstverk	2003	2002
Tillgångarnas anskaffningsvärde (IB)	0	0
Tillkommande tillgångar	11 592	0
Bokfört värde	11 592	0

Kommentar: Från och med den 1 januari 2003 redovisas så kallade kulturtillgångar enligt samma regler som andra typer av anläggningstillgångar. Inköp av konstverk finansieras via anslagsmedel eller donationer och inte via lån i Riksgälden. Eftersom konstverken bedöms ha en obegränsad ekonomisk livslängd sker inga avskrivningar

Not 11 Fordringar hos andra myndigheter	2003	2002
Kundfordringar hos andra myndigheter	7 917	2 410
Ingående mervärdesskatt	4 935	994
Övrigt	962	706
	13 814	4 110

Kommentar: Ökningen av kundfordringar hos andra myndigheter beror på att SFV har fakturerats ett belopp uppgående till 7 526 tkr för MMs utlägg, uteblivna intäkter och ersättningar avseende december. Motsvarande fordran år 2002 var 2 302 tkr. Den ingående mervärdesskatten är betydligt högre i år än förra året vilket beror på att stora leverantörsfakturor avseende bla investeringar har bokförts i december.

Not 12 Periodavgränsningsposter	2003	2002
Förutbetalda hyror	8 183	11 123
Övriga förutbetalda kostnader	785	607
Upplupna bidragsintäkter	400	0
	9 368	11 730

Kommentar: Förutbetalda hyror har minskat beroende på att MM får avdrag på hyran för år 2004. Det har även tillkommit hyra för nya lokaler på Skeppsholmen som inte hyrts tidigare. De upplupna bidragsintäkterna avser stöd från Europeiska socialfondens program Växtkraft Mål 3 som kommer att betalas ut i början på år 2004.

Not 13 Avräkning med statsverket	2003	2002
Ingående balans	-7 364	-2 220
Avräknat mot statsbudgeten:		
- Anslag	101 711	90 362
Avräknat mot statsverkets checkräkning:		
- Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-97 748	-95 506
- Indragning av anslagsmedel	1 364	0
Utgående balans	-2 037	-7 364

Not 14 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2003	2002
Beviljad kredit	12 875	12 651
Behållning räntekonto:		
Anslagsmedel	-106	-6 331
Bidrag från annan statlig myndighet	538	405
Övriga icke-statliga bidrag	502	1 380
Upplupna bidragsintäkter	-400	
Summa behållning på räntekonto	534	-4 546
varav kortsiktigt likviditetsbehov	-9 000	-5 000

Kommentar: Under året har utbetalning av anslaget skett kvartalsvis i förskott. Vid budgetårsskiftet betalas anslaget ut först på nya året, men utbetalningar av framförallt hyror har skett i slutet av december. Saldot på räntekontot kommer att följa anslagets utveckling samt de bidrag som MM erhåller.

Not 15 Statskapital	2003	2002
Anslagsfinansierade inköp av konstverk	5 491	0
	5 491	0

Not 16 Donationskapital	2003	2002
Erhållet donationskapital, konstverk	6 101	0
Erhållet donationskapital, likvida medel	15	0
	6 116	0

Not 17 Balanserad kapitalförändring	2003	2002
Ingående balans	-3 519	-1 606
Kapitalförändring från föregående år	-2 570	-1 913
Utgående balans	-6 090	-3 519

Kommentar: Balanserad kapitalförändring består av periodiseringseffekter i den anslagsfinansierade verksamheten.

Not 18 Lån i Riksgäldskontoret	2003	2002
Beviljad låneram	31 000	24 000
Ingående balans	16 354	22 167
Under året nyupptagna lån	16 053	1 283
Årets amorteringar	-4 744	-7 096
Utgående balans	27 663	16 354

Not 19 Skulder till andra myndigheter	2003	2002
Leverantörsskulder andra myndigheter	2 560	445
Skuld sociala avgifter samt moms	1 381	994
	3 941	1 439

Kommentar: Leverantörsskulder andra myndigheter har ökat mellan åren beroende på att skulder till SFV på totalt 2 335 tkr avseende investeringar ingår i saldot år 2003, vilket det inte fanns någon motsvarighet till förra året.

Not 20 Leverantörsskulder	2003	2002
Leverantörsskulder	19 793	5 243
	19 793	5 243

Kommentar: Leverantörsskulder uppgår till ett betydligt högre belopp än förra året. Orsakerna till ökningen är flera, bla är leverantörsskulder avseende investeringar ca 5,5 miljoner högre än förra året som en följd av att den nya inredningen till museet inför återöppnandet till stor del fakturerades i december. Stora belopp har fakturerats i december avseende tryckning av kataloger, design- och skyltningstjänster mm.

Not 21 Övriga skulder	2003	2002
Personalens källskatt	690	622
Övriga skulder	1 562	36
	2 252	658

Kommentar: Ökningen av övriga skulder beror på att MMs motpart i skadeståndsmålet avseende offentlig upphandling betalade ett belopp uppgående till 1,6 miljoner efter att MM vunnit målet i Tingsrätten. Domen är dock överklagad och kommer att tas upp i Hovrätten. Beloppet kommer att behandlas som en skuld tills målet har slutligen avgjorts.

Not 22 Periodavgränsningsposter	2003	2002
Semesterlöneskuld	2 277	2 249
Upplupna löner och arvoden	345	355
Övriga upplupna kostnader	268	469
Oförbrukade bidrag inomstatliga	538	405
Oförbrukade bidrag utomstatliga	502	1 380
Förutbetalda hyror	0	100
	3 930	4 958

Kommentar: Minskningen av periodavgränsningsposterna beror på att oförbrukade bidrag utomstatliga har minskat med 878 tkr som en följd av att bla bidraget från Riksbankens Jubileumsfond för arbetet med konstdata-basen i stort sett har utnyttats helt under året.

Not 23 Finansieringsanalys: Driftkostnader	2003	2002
Summa verksamhetens kostnader enl resultaträkningen	102 764	104 146
Avgår: kostnader för avskrivningar och nedskrivningar	-4 815	-8 220
	<hr/>	<hr/>
	97 949	95 926
Not 24 Finansieringsanalys: Intäkter av bidrag	2003	2002
Intäkter av bidrag enl resultaträkningen	2 417	1 746
Avgår: Intäkter av bidrag avseende avskrivningar av bidragsfinansierade anläggningstillgångar	0	0
	<hr/>	<hr/>
	2 417	1 746

BILAGA 1

INKÖP 2003

MÅLERI

Jens Fänge	Alfred E. Neuman. 1996	Anslag
Carl-Fredrik Ekström	Hannibal. 2002	Anslag
Marianne Lindberg de Geer	Jag tänker på mig själv – C.J.D.G. 2000	Anslag
Ann Edholm	Landskap I. 2003	Anslag
Ann Edholm	Landskap II. 2003	Anslag
Kristina Jansson	Imitatörerna. 2003	Anslag
Barbro Östlihn	Erik's House. 1965	Anslag och gåva
Sonja Larsson	Utan titel. 2002	Anslag
Ola Billgren	Antikstudie. 2000	Anslag
Rune Jansson	Varför röd linje. 2003	Anslag
Margareta Renberg	Barockängel II. 2003	Anslag
Gudrun Åhlberg	Karantän. 1949	Anslag
Vera Nilsson	Min mamma (Ada Nilsson)	Palms stiftelse

SKULPTUR OCH INSTALLATION

Torsten Renqvist	Karl XII sover stående. 1994–1995	Anslag
Ragnar von Holten	Ett ”skrik” ur mörkret. 1998	Anslag
Lenke Rothman	Då och nu. 1991	Bonniers stiftelse
Lenke Rothman	Som husen vid Atlanten. 2003	Bonniers stiftelse
Bianca Maria Barmen	Observatorium. 2003	Anslag
Anders A	Mountain House. 2003	Anslag
Anders A	Configuration – Mindframe. 2003	Anslag
Carl Michael von Hausswolff	Parasitic Electronic Seance. 1997	Anslag
Axel Lieber	Insider. 2003	Anslag
Axel Lieber	On Air. 2003	Anslag
Martha Rosler	She sees in herself a new woman every day. 1997	Anslag

FOTOGRAFI

Carl Johan Erikson	Tank nr 23. 1999	Anslag
Carl Johan Erikson	Tank nr 27. 1999	Anslag
Carl Johan Erikson	Tank nr 35. 2001	Anslag
Carl Johan Erikson	Tank nr 38. 2001	Anslag
Seydou Keita	Untitled, #224. 1956–1957	Anslag
Seydou Keita	Untitled, #363. 1956–1957	Anslag
Seydou Keita	Untitled, #441. 1950–1952	Anslag
Seydou Keita	Untitled, #419. 1955–1960	Anslag

Seydou Keïta	Untitled, #420. 1950-1952	Anslag
Louis Faurer	Father and son, Times Square, New York, N.Y. 1947-49/1986-1989	Anslag
Louis Faurer	Accident, NYC 1952/1983-1986	Anslag
Louis Faurer	Transvestites, opening of 1963	Anslag
Catharina Gotby	Cleopatra at Palace Theater, NYC. 1963	
	6 fotografier ur serien	Anslag
	Människor på mentalsjukhus. 1985-1989	
Gerry Johansson	6 fotografier ur serien Antarktis. 2001	Anslag

RÖRLIG BILD – VIDEO OCH VIDEOINSTALLATION

Esra Ersen	Om du kunde tala svenska ... 2001	Anslag
Su-Mei Tse	L'écho. 2003	Anslag
Su-Mei Tse	Les balayeurs du désert. 2003	Anslag
William Kentridge	Fragments for Georges Melies. 2003	Anslag
William Kentridge	Journey to the Moon. 2003	Anslag
Isaac Julien	Paradise Omeros. 2002	Anslag
Charlotte Gyllenhammar	Korsning. 1995–2002	Anslag
Felix Gmelin	Färgtest, den röda fanan II. Efter Gerd Conradts Farbtest, Die Rote Fahne, 1968. 2002	Anslag

KONST PÅ PAPPER

Ragnar von Holten	Öppna famnen. 1997–1998	Anslag
Ragnar von Holten	Korsdrag. 2001	Anslag
Gudrun Åhlberg	Lätt svindel. 1958	Anslag
Gudrun Åhlberg	Möte i katedralen. 1958	Anslag
Gudrun Åhlberg	Les Baux de Provence. 1974	Anslag
Rune Jansson	4 verk Utan titel. 2003	Anslag
Anders Gudmundson	Tooth Fairy. 2003	Anslag
Anders Gudmundson	Land I. 2003	Anslag
Lena Collin	Love me tender. 2001	Anslag
Lina Nordenström	Nätverk III. 2000	Anslag
Lars Nyberg	Clifden. 1994–2002	Anslag
Lars-Gösta Lundberg	Skisser från Dalarö. 2003	Anslag
Lars-Gösta Lundberg	Skisser från Dalarö. 2003	Anslag
Sverker Broström	3 skisser till Förkagga. u.å.	Anslag
Ivan Aguéli	Kvinnoporträtt. u.å.	Fribergs stiftelse
Gustav Klutis	Under Lenins fana för byggandet av socialism. 1930	Anslag
Lisa Jonasson	De styva bröstvårtorna. 2002	Anslag
Lisa Jonasson	Tjejer och negrer. 2002	Anslag
Niki de Saint Phalle	My Love. 1971	Anslag

GÅVOR 2003

MÅLERI

Dick Bengtsson	Varken det ena eller det andra 1973	från Moderna Museets Vänner och ett stort antal andra givare i anledning av Lars Nittves 50-årsdag från konstnären
Lars Olof Loeld	Med anl. av solnedgången 3 målningar varav en triptyk. 2003	
Erik Olson	Sökaren I. 1934	från Viveka Bosson
Gerhard Nordström	Mittfåran. 1988	från konstnären

SKULPTUR

Lenke Rothman	Idoler I. 1991	från konstnären
Lenke Rothman	Idoler II. 1991	från konstnären
Lars Vilks	Omfalos. 1999	från konstnären
Björn Lövin	Ny Pingst II. 1995	från Statens Konstråd i anledning av Lars Nittves 50-årsdag från konstnären
Lars Olof Loeld	2 skulpturer. 2003	från The Lisa Fonssagrives- Penn Trust
Lisa Fonssagrives-Penn	Blue Bird. 1976	
Charlotte Gyllenhammar	Flicka. 1999	från SAS Collection
Charlotte Gyllenhammar	Pojke. 1999	från SAS Collection
Jonathan Borofsky	Man with a Heart. 1988	från Björn och Berit Bengtsson

FOTOGRAFI

Ola Billgren	11 fotografier. 1995	Ola Billgrens dödsbo*
Vibeke Tandberg	5 fotografier. 1999	från SAS Collection

RÖRLIG BILD – VIDEO

Maria Friberg	No Time to Fall. 2001	från konstnären
---------------	-----------------------	-----------------

KONST PÅ PAPPER

Anders Widoff	Utan titel; 15.10.96. 1996	från SAS Collection
Anders Widoff	Utan titel; 27.09.96. 1998	från SAS Collection
Anders Widoff	Utan titel; 30.10.96. 1996	från SAS Collection
Lars Andersson	Napoleon. 1985	från konstnären

Panamarenko	Toy Model of Space – The Sun and the Stars. 1993	från konstnären
Lisa Fonssagrives-Penn	2 skisser till Blue Bird. 1976	från The Lisa Fonssagrives- Penn Trust
Kjell Abramson	Interiör. Samtliga tidigt 60-tal	från konstnären
Kjell Abramson	Barn som leker	från konstnären
Kjell Abramson	Fasadmålarern	från konstnären
Kjell Abramson	Familjebild	från konstnären
Kjell Abramson	Pappa med sina två barn	från konstnären
Kjell Abramson	Malin och Martin	från konstnären
Kjell Abramson	Lekande barn	från konstnären
Kjell Abramson	Dröm	från konstnären
Kjell Abramson	Centralfigur	från konstnären
Kjell Abramson	Martin och Malin	från konstnären
Kjell Abramson	Vindrutan	från konstnären
Kjell Abramson	Teatern	från konstnären
Kjell Abramson	I barnkammaren	från konstnären
Kjell Abramson	Barn på stranden	från konstnären
Kjell Abramson	Interiör	från konstnären
Kjell Abramson	Gäster	från konstnären
Kjell Abramson	På landet – vid sommarstället	från konstnären
Kjell Abramson	Teater – barn som spelar teater	från konstnären
Kjell Abramson	Min dotter spelar piano	från konstnären
Kjell Abramson	Stor katt med liten person – drömbild	från konstnären
Kjell Abramson	Lek	från konstnären
Lena Svedberg	Martin Luther King. 1968	från Greta Svedberg, Bodil Svedberg och Lotta Kärvestedt
Lena Svedberg	Sekreteraren. 1968	givare som ovan
Panamarenko	Toy Model of Space – The Sun and the Stars. (Bok) 1993	från konstnären

LJUD

Henrik Håkansson	4 grammofonskivor. 2001–2003	från konstnären
------------------	------------------------------	-----------------

Anm:

*) från Ola Billgrens dödsbo har museet också fått arkivmaterial

TOTALT INKÖP

Måleri	13
Skulptur, installation	11
Fotografi	24
Rörlig bild – Video och videoinstallation	8
Konst på papper	24
Summa	80

TOTALT GÅVOR

Måleri	6
Skulptur	10
Fotografi	16
Rörlig bild – Video	1
Konst på papper	31
Ljud	4
Summa	68

BILAGA 2

PRODUCERADE KATALOGER 2003

Moderna Museet c/o Malmö konsthall

3000 ex (vi fick 800 ex)

Språk: svenska

Mjukband

Omfång: 120 s

Antal bilder: 90 st

Moderna Museet katalog nr 319

Udda veckor-boken

400 ex

Språk: svenska

Wire-O pärm

Antal bilder: 36 st

Onumrerad

Pontus Hulténs samling... / The Pontus Hultén Collection...

3000 ex svenska, 2000 ex engelska

Hårdband

Omfång: 448 s

Antal bilder: 469 st

Moderna Museet katalog nr 321

Moderna Museet. Boken / Moderna Museet. The Book

9000 ex svenska mjukband

1000 ex svenska hårdband

2000 ex engelska mjukband

1000 ex engelska hårdband

Omfång: 368 s

Antal bilder: 339 st

Onumrerad

Anna Riwkin. Porträtt av en fotograf / Anna Riwkin. Portrait of a Photographer

2000 ex svenska

2000 ex engelska

Mjukband

Omfång: 272 s

Antal bilder: 200 st

Moderna Museet katalog nr 320

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12

BILDER PÅ OMSLAGET

1. Samling på stan 29 december - 3 januari 2004
2. Méta-Matic nr 17 av Jean Tinguely 1959, ur Hyllningar 23 maj - 31 augusti
3. Forum Moderna, Genus 25 oktober
4. ELDSTAD, MM c/o Sturegallerian 12 - 18 maj
5. MM c/o Bildmuseet 18 maj - 31 augusti
6. Kom på vernissage av Udda Veckor c/o Klarabergsviadukten
7. Klarabergsviadukten 61
8. Här och nu! c/o Klarabergsviadukten, Johanna Billing 14 mars
9. Hyllningar, Moderna Museets Vänner 50 år 23 maj - 31 augusti
10. Udda Veckor, Jan Svenungsson 10 - 23 februari
11. Udda Veckor, Charlotte Gyllenhammar 5 - 18 maj
12. MM c/o Riddarhuset 5 maj - 30 juni

Fotografer: Per-Anders Allsten, Albin Dahlström och Åsa Lundén.

MODERNA MUSEET
Box 16382, 103 27 Stockholm
Telefon, växel: 08-51 95 52 00
Fax: 08-51 95 52 10
www.modernamuseet.se